

De 3613

S

AD

RE

ME

P

Om

AB

Sy

A

Apu

O

^{ex arab.} SAPIENTISSIMI ⁱⁿ (164) (167)
PATRIS NOSTRI
ANTONII MAGNI
ABBATIS.

REGVLÆ, SERMONES, DOCV-
MENTA, ADMONITIONES, RES-
PONSIONES, ET VITA DVPLEX.

Omnia nunc primum ex Arabica lin-
gua Latinè reddita

A B

ABRAHAMO ECCELLENSI *Maronita,
Syriaca & Arabica lingue Christianissimi
Regis Interprete, ac earundem in Acade-
mia Parisiensi Professore.*

PARISIIS,
Apud ADRIANVM TAVPINART, viâ
Iacobæâ, sub signo Spharæ.

M. DC. XLVI.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

NI
I
P
M
G
NI
tari
coll
cole
por
me
Qu
om
huc
lisq
per
ing
sim

ILLVSTRISSIMO D.D.
NICOLAO DE BAILLEVL
IN SVPREMO SENATV
PRÆSIDI, REGII ÆRARIJ SVM-
MO PRÆFECTO, AC REGINÆ RE-
GENTIS CANCELLARIO.

SI HOMINI grati animi,
vir illustrissime, id incum-
bit muneris, vt meritam
benefico rependat gra-
tiam; certè pro tot, ac tantis tuis in me
collatis officiis, ac beneficiis, nulla re-
colendi à me prætermitti debet op-
portunitas, quando nulla de me bene-
merendi à te prætermittitur occasio.
Quin vnus ego hoc tibi nomine sum
omnium deuinctissimus, vt quem ad-
huc etiam tibi de facie ignotum, nul-
lisque commendatum meritis, in tuam
perhumaniter susceperis tutelam, ac
ingentibus his tuis beneficiis liberalif-
simè cumulaueris. Cùm igitur bene
A iij

EPISTOLA.

sciam, nullam tibi me referre posse gratiam parem, aut meritam, illud saltem romanæ eloquentiæ parentis mihi suffragari, patiaris, rogo: *Cum gratia tanta referri non potest, quanta debetur, habenda tanta est, quam maximam animus capere possit.* Itaque huius, quam animus fouet, referendæ gratiæ maxima voluntas, si pro dignitate verbis aut factis exprimi non potest, sed has egregias tuas virtutes, quæ te omnibus conspicuum, singulis spectabilem reddunt, ac animum illum formæ parem, silentio veneratur, non perinde ingrati animi vitij insimulanda est. *Quia quomodo disertus etiam est qui tacet, auctore Seneca, ita gratus est etiam, qui vult tantum, nec habet huius voluntatis ullum alium, quam se testem.* Sed quid? num mihi testis vberimus esse non possit vir ille clarissimus Franciscus Clement verè à clementia dictus, Christianissimo Regi, augustissimæque Regiæ à consiliis, &

in
tor
no
fed
Qu
ali
cept
vt
ne
H
tat
ru
spe
hu
no
ret
str
de
mi
gn
on
de

EPISTOLA.

in suprema vectigalium curia Senator, qui generoso sanè animo res meas non solum apud te, vir illustrissime, sed apud omnes semper promouit? Quod cum ita sit, & huius officij pars aliqua persolui existimatur, dum *acceptum beneficium aeterna insiguitur memoria*, vt eidem Senecæ placet, certè tua beneficia

Hæc mihi semper erunt imis infixæ medullis.

Verùm hanc grati animi voluntatem, hanc cordi infixam beneficiorum memoriam, cùm iamdiu conspectui tuo sese sistere vacuas pudeat, hunc libellum tibi exhibent supplices, non ad soluendum debitum, sed fatendum, & hac confessione sese obstringendum magis. Perexiguum quidem munus, nisi magni Antonij nomine, magnâque tua pietate illud magnum esse velis. Interim literatorum omnium Meccenas, & omnis pietatis decus hoc quale quale sit, serenâ, quâ

EPISTOLA.

cuncta amplecti soles, vt excipias fronte enixè rogo, ac tuo me patrocinio complectere perge, dum ego in æternum tuus esse profiteor.

Humillimus & obsequentissimus
seruus

ABRAHAMVS ECHELLENSIS.

B
A
qu
cul
&
me
fui
ser
cum
qu
rum
obi
eiu
rum
omn
dem
quo
I
opti
rum
acce

AD HVMANISSIMVM
LECTOREM.

EDIDERAM ante quadrennium, huma-
nissime Lector, sanctissimi Antonij magni
Abbatis epistolas viginti, quas pietate, & pur-
purâ Eminentissimo Cardinali FRANCISCO
BARBERINO nuncupaueram, promiseram-
que simul, me cætera eiusdem beati Patris opu-
scula breui editurum. Verùm occupationes variæ,
& impedimenta, quin promissis citius stetissem,
me distulerunt. At non sine sænore hæc mora
fuit, & fidem nunc libero meam, cùm præter
sermones de virtutibus, & vitiis, spiritualia do-
cumenta, & admonitiones, seu consilia, demus
quoque expositiones quarundam beati sententia-
rum, à quodam seniore Abbate paulo post eius
obitum factas, efflagitantibus Monachis. Item
eiusdem sancti Antonij responsiones ad diuerso-
rum Monachorum, & fratrum interrogata, ac
omnia ea quæ de ipso relata comperimus in eo-
dem codice Collegij Maronitarum de Vrbe ex
quo Epistolas quoque descripsimus.

De Regulis hîc admonitum te esse volumus,
optime Lector, nos scilicet duplex habuisse illa-
rum exemplar; vnum ex quo Epistolas, ac reliqua
accepimus, vti dictum est: alterum in quo regu-

P R Æ F A T I O.

Le tantum continebantur, quod etiam collegij Maronitarum de Vrbe est. Primi exemplaris versionem, quæ correctior videbatur, commodauimus clarissimo, atque doctissimo viro D. Luca Holstenio Eminentissimi Cardinalis Barberini Bibliothecario, & sancti Petri in Vaticano dignissimo Canonico, hinc postremi exemplaris versionem edere coacti sumus, quamquam hæc ad calcem amplior sit. Quædam etiam ex his opusculis habuit vir doctrinâ ac pietate insignis, amantissimus literatorum, & Patrum priscorum lectionum studiosissimus, & indefessus indagator Ioannes Baptista Marus, Presbyter Romanus, & sancti Angeli in foro piscium Canonicus; sed hæc omnia ante postremam manum, quare si quid in utraque editione compereris discrimen, optime Lector, id vltima adscribas correctioni.

His præterea accessit illius vitæ Epitome duplex: primam decerpimus ex peruetusto codice inscripto: Clavis ianux Paradisi de gestis Monachorum, quem ex oriente nuper Romanam attulit, & Sancti Petri Montis aurei Bibliotheca inscripsit catalogo, admodum R. P. Andreas Arcuensis ordinis S. Francisci strictioris obseruantia, olim Guardianus Ierosolymorum, nunc verò Terra-sanctæ commissarius. Alteram ex Martyrologio descripsimus Aegyptio, quod in Collegij Maronitarum de Vrbe Bibliotheca asser-

P R Æ F A T I O .

uatur ; Huic adiecimus quoque ea qua habentur de sanctissimo Antonio in Martyrologio Ecclesie Maronitarum . Ad calcem demum totius operis ex Codice sancti Petri montis aurei modum apposuimus , quo verè sanctèque Monacho psallendum , & orandum est .

Versioni fidelissima omnem collocauimus operam , potiusque duximus nos in simulari quandoque barbariei , quàm infidelitatis . Quorundam versiones non damno , sed nec laudo ; quia dum sua eloquentia , & leporibus student , sepe suum deserunt Auctorem , & eius tantum nomine garriunt . Quomodo Antonij dicende sunt , sodes , illa epistola in gallicam linguam ex nostra latina editione versa , si omnia ferè aut dempta , aut addita , aut permutata sunt ? Et quod magis dolendum est , imò nullo modo ferendum , ipsas Scripturarum sacrarum auctoritates , & testimonia , quæ satis appositè ad suum argumentum probandum adduxerat sanctissimus Pater , sustulit interpres ille , quisquis fuit , & reiecit tamquam inepta , superflua , & ad rem non facientia .

Sed dicet hic aliquis : Vnde probatur has regulas , hos sermones , hæc documenta , ac reliqua id genus , quæ affers , esse sancti Antonij ?

Respondeo , nullis rationibus , nullis auctoritatibus , nullisque testimoniis id comprobari posse ,

P R Æ F A T I O .

Et ex antiquitatis erui tenebris , nisi solis traditionibus omnium Orientis Monachorum , & uniuersali consensu : præsertim cum sint variarum sectarum & persuasionis quoad religionem , uti sunt Melchitæ , Iacobitæ , Nestoriani , Coptitæ , Aethiopes , Maronitæ , ac similes , quorum omnium concursus ad confingendum aliquid commune impossibilis esse videtur .

Sed rursus is obiicit : Hos omnes Monachos uni esse subiectos Abbati Aethiopi , qui in monte Sion degit , quidam Ioannes Baltasar Abissinus cap. 20. libri de fundatione , vita , & regula magni Ordinis militaris , & Monastici equitum religiosorum gloriosi sancti Patris Antonij in Æthiopia , scribit his ipsissimis verbis : De Abbate montis Sion in Asia , sub cuius obedientia sunt omnes religiosi sancti Antonij Orientis , ut sunt Maronitæ , Iacobitæ , Georgiani , Armeni , & aliæ Nationes .

Deus bone , ac immortalis ! quæ mendacia , quæ somnia , quæ commenta eo in libello sub nomine miseri eius Aethiopsis conficta , non continentur ? Quis enim cordatus , & mentis compos huius assertionis pingue crassumque mendacium facile ex eo non deprehendet ? siquidem cum Orientales Nationes , quotquot sunt , acerrimas inter se exerceannt inimicitias religionis causâ ,

P R Æ F A T I O .

*Et in sectas varias sint dissecta, ac singule alias
 ut hereticas habeant, & damnent, quomodo fie-
 ri potest, ut earum Monachi Abbati alterius se-
 ctæ, & persuasionis obediant? Maronita, qui
 sunt Catholici Romanoï, bedient ne Abbati Mo-
 nophysita, cuius vel conuersionem, & collo-
 quium fugiunt? Graci mortalium superbissimi
 obedientiam prestabunt nigerrimo Abbati, quem
 hereticum, & barbarum habent? Inter infinita
 mendacia contra apertam veritatem, illud haud
 postremum est, quod inserit cap. 8. nempe Mo-
 nachos sancti Antonij comedere carnes exceptis
 feriâ 4. 6. & 7. in quibus Monachi illi solis
 piscibus, & lacticiis vescuntur. Qua in asser-
 tione vria committuntur mendacia: primò enim
 Monachis sancti Antonij perpetuò esus carni-
 um est interdictus, vti habetur regulâ XX. Car-
 nes ne comedas omnino. Secundò Aethiopes, ac
 reliqui Orientales non solum Monachi, sed laici
 omnes quando abstinent à carnibus, abstinent quo-
 que à lacticiis. Tertio omnes relata nationes
 nunquam ieiunant die Sabbati nisi vno excepto,
 qui diem precedit Paschatis, de quo intelligendi
 sunt canones 66. Apostolorum, & 55. sextæ Syno-
 di generalis. Monachis expressè ieiunium Sabbati
 interdicitur regula III. Idem affirmat cap. 22. &
 alibi sapius, omnes Monachos, seu religiosos sancti
 Antonij vbigentium literam T colore caruleo in*

PRÆFATIO.

habitu gerere. Quod sanè falsissimum est, vel de Aethiopicibus loquamur, vel de aliis Orientalibus. Etenim, quamquam horum omnium longâ sem familiaritate, & conuersatione vsus, nunquam tale vidi signum ipsorum impressum habitibus, sicut Abbates excipias, qui pallium gerunt Monasticum hoc decoratum signo, quod ipsis solis proprium est, eiusdemque formæ gerunt baculum. Omnium ineptissimum est, quod cap. 3. huius signi celebrans virtutes dicit his verbis: Tam in sacris Scripturis, quàm in profanis historicis hæc littera (nempe T.) Denotat numerum 300. qui est numerus salutaris, & Symbolum sanctissimæ Trinitatis. Equis nescit, ut is imponere audeat, litteram. T. tam in scripturis, quàm apud quoscunque scriptores denotare numerum 400. non autem 300? Apage igitur tam putidum commentum ab aliquo confictum Hispano, nam prius Hispanicè, tum Gallicè editum est. Apage ordinem illum militarementum, qui nusquam in rerum extat natura.

Interea tu optime Lector nostris hisce laboribus, & lucubrationibus fruerere, & hilari excipere fronte: sed præsertim vos religiosissimi viri, qui sacratissimi huius ordinis insignia circumferitis, explicatis vexilla, & nauale colitis sub Christianissimi regis auspiciis & pietate, in cuius augustissima Monarchia vestri Ordinis Principa-

tus
sem
Sa
guy
ner
san
tor
in
pe
ves
gul
la,
Éta
An
mo

P R A E F A T I O .

*tus sceptrum tenet sub regimine Reuerendissimi
 simul ac Religiosissimi viri IOANNIS RASSE
 Sanctissimi Antonij instituti sub regula S. Au-
 gustini militantis per totum orbem Abbatis Ge-
 neralis , cuius morum integritatem , cuius vite
 sanctimoniam , cuius religiosam conuersationem
 tot virorum virtutibus insignium & pietate nuper
 in generalibus comitiis testata sunt vota. Acci-
 pe igitur vir Religiosissime vna cum toto ordine
 vestro has Sanctissimi Patris vestri Antonij re-
 gulas , sermones , documenta , ac cetera opuscu-
 la , que iure ad vos quoque tamquam heredes spe-
 ctant , & mei sint animi tam erga sanctissimum
 Antonium , quam erga vestrum ordinem aeternum
 monumentum. In Christo felices valete.*

Extrait du Priuilege du Roy.

PAR Grace & Priuilege du Roy du onzième
Iuillet 1646. il est permis au sieur ABRAHAM
ECCHELLENSIS du Mont Liban, Interpre-
re de sa Majesté, & Professeur és langues Arabe
& Syriaque en l'Vniuersité de Paris, de faire im-
primer, exposer en vente & distribuer, pen-
dant l'espace de dix ans, vn Traitté intitulé,
Sanctissimi Patris nostri Anonij magni Abbatis
Regula, Sermones, documenta, Admonitiones, &c.
que ledit sieur ABRAHAM a traduit de la lan-
gue Arabe en la Latine. Et deffences sont faites à
tous Libraires, Imprimeurs & autres personnes
de quelque qualité & condition qu'elles soient,
d'imprimer ou faire imprimer ledit Traitté pen-
dant ledit temps de dix ans, à commencer du
iour & datte que ledit Traitté aura esté acheué
d'imprimer, le vendre ou distribuer en tout le
Royaume sans son consentement & permission,
ou de ceux ayans charge de luy, à peine de con-
fiscation des exemplaires, & de quatre mil li-
ures d'amande, ainsi qu'il est plus au long con-
tenu dans ledit Priuilege.

*Acheué d'imprimer pour la premiere fois le 7.
Septembre 1646.*

X

SANCTISSIMI PATRIS NOSTRI
ANTONII MAGNI
ABBATIS REGVLÆ, SIVE
CANONES, AD FILIOS SVOS
SPIRITVALES MONACHOS.

HAs perscribo regulas, prout lo-
quetur Dominus per os meum,
illis, qui graui huic Monachatus
iugo sese subiicere volunt. Istis igitur obe-
diant oportet præceptis, & qui vnum sol-
uet ex illis, minimus vocabitur in regno cæ-
lorum. I.

ANTE omnia, orationem sine intermis-
sione fundite, gratiasque semper agite Deo
pro omnibus, quæ vobis accidunt.

II.

SVRGENTES manè singulis diebus, de
ægrotis, qui apud vos sunt, perquirite.

III.

IEIUNATE singulis diebus vsque ad
Nonam, excepto die Sabbati, & Domini-
co. Ingruente autem Nonâ ad cellam tuam
te recipito, & antequam cibum sumas,
orationem persoluito, & postquam come-
deris, ora, & lege iugiter.

A

REGVLÆ

IV.

CVM puero, & adolescente sermones
ineas, caue, aut familiaritatem contrahas,
nec hos monachos recipias, ne dent locum
diabolo.

V.

SUPER eadem storea ne cubas cum mi-
nore te.

VI.

STATVTAS orationum horas obserua,
nullamque pratermittas, ne rationem pro
ea reddas.

VII.

ÆGROTVM ad fumendum cibum ne
nimis cogas, at nec detrahas, ne eius mœ-
rore affectus animus conturbetur.

VIII.

SI venerit ad te frater aliquis post tem-
pus, cum gaudio suscipe illum, vt gratias
reddat Deo, téque laudet.

IX.

MVNDANIS hominibus ne te admif-
ceas omnino; at nec Pharisaum imitêris,
qui omnia ad ostentationem faciebat.

X.

MVLIEREM ad te accedere, ne per-
mittas, nec habitaculum tuum ingredi pa-
tiaris, quoniam post illam ira graditur.

XI.

CONSANGVINEOS tuos ne reuifas,
nec te conspiciendum ab illis finas, nec
adeas illos.

XII.

PLVS QVAM tibi opus est, ne retineas,
nec elargiaris plusquam potis es, sed quod
potes infirmioribus monasterij elargire.

XIII.

ORATIONEM tuam noctu perfoluito,
antequam ecclesiam adeas.

XIV.

NE comedas cum eo, qui multum pro
te impendat.

XV.

SI scandalum exortum fuerit pro iuue-
ne aliquo, qui adhuc habitum monasti-
cum non induit, ne induas illum, sed ex
Monasterio eicito.

XVI.

CVM puero ne loquaris vnquam, erit
tibi enim in offendiculum.

XVII.

SI necessitas exegerit, vt ad urbem pro-
ficiscaris, ne pergas solus.

XVIII.

TERRAM vestigalibus subiectam ne se-
trahas.

A ij

XIX.

LOCVM, in quo exprimitur vinum, ne
adeas,

XX.

CARNES ne comedas omnino.

XXI.

IEI VNI VM ne soluas feria quarta, &
sexta, nisi ob grauissimum morbum.

XXII.

NE murmures in opere manuum tuarum.

XXIII.

DEFECTVS quoscunque nemini obii-
cias vllam ob causam.

XXIV.

SI fratrem quempiam inuiseris, ne diu
morêris in eius cella.

XXV.

IN Ecclesia loquaris omnino, caue.

XXVI.

IN exedris Monasterij ne sed eas.

XXVII.

NE iures omnino, nec verum, nec du-
bium.

XXVIII.

ECCLESIAM, ad quam conuenit mul-
tudo hominum, ne adeas.

XXIX.

MORTVVM tuumin Ecclesia ne sepelias.

S. ANTONII.

5

XXX.

AD symbola, & conuiuia ne properes.

XXXI.

BONOS mores à maioribus tuis disce
quotidiè.

XXXII.

NVLLVM aggrediaris opus, quodcun-
que illud sit, inconsulto patre Monasterij.

XXXIII.

SI perrexeris aquatum, vel iter feceris,
Iege, & meditare quantum poteris.

XXXIV.

ELEEMOSYNAM, quam elargiris, ne
ostentas.

XXXV.

SI in loco quopiam adfueris, in quo fiunt
agapes, comede, & gratias agito Deo.

XXXVI.

NOCTV diuque pro peccatis tuis doleas.

XXXVII.

ESTO alligatus, inclususque noctu diu-
que in cucullo tuo, tunica, totóque habi-
tu tuo.

XXXVIII.

ACCENDE lucernam tuam oleo ocu-
lorum tuorum, nempe lacrymis.

XXXIX.

SI religioni operam dederis, ne glorièris.

A iij

REGVLÆ

XL.

QVÆRENTEM Christi fidem ne reiicias.

XLI.

COGITATIONES tuas omnibus ne aperias, sed iis tantùm, qui animam tuam saluare possunt.

XLII.

AD messem cùm perrexeris, ne moras protrahas, sed reditum ad monasterium accelera.

XLIII.

HABITVM, quo glorieris, ne induas.

XLIV.

VOCEM tuam ne extollas nisi canonicarum orationum tempore.

XLV.

ORA in cella tua, antequam ad Ecclesiam proficiscaris.

XLVI.

ANIMAM tuam quotidie mortifica,

XLVII.

INFIRMITATES nemini obiicias.

XLVIII.

NEQVE gloriêris, nequerideas omnino.

XLIX.

MOESTVS esto continuò pro peccatis tuis, acsi haberes mortuum in domo tua semper.

L.

OPERAM da quantum potes, vt glorificetur Pater tuus, qui est in cælis.

LI.

CORRIPE filios tuos, nec parcas, quia ipsorum damnatio à te exigetur.

LII.

NE comedas ad satietatem.

LIII.

DORMIAS parum, & cum mensura, inuisent te Angeli.

LIV.

CVM oraueris, & Deimemineris, constitue habitum tuum, quo es indutus, vt alas, quibus transfretes mare igneum.

LV.

AD ægrotos proficiscere, & eorum vasa aquâ imple.

LVI.

LINGVÆ certamina euita.

LVII.

CVRA, vt omnes homines te benedicant.

LVIII.

TE IPSVM ad opera manuum vrge, inhabitabit in te timor Dei.

LIX.

SI quem fratrem videris peccasse, sed non ad mortem, ne contempnas illum, despicias, aut damnes: incides enim in ma-

A iiij

nus inimicorum tuorum.

LX.

CAVE, ne pelliciatur intellectus memoriâ præteritorum peccatorum, ne innouentur in te.

LXI.

HUMILITATEM dilige, & ipsa proteget te à peccatis.

LXII.

NE importunus sis, verbumque tuum statuerere contendas, ne inſit tibi malum.

LXIII.

SAPIENTEM ne te reputes, ſuperbiâ efferetur anima tua, incidetſque in manus hoſtium tuorum.

LXIV.

ASSVEſCAT lingua tua dicere: *ignofce mihi*, & adueniet tibi humilitas.

LXV.

CV M federis in cellula tua cura hæc tria perſoluere: opus manuum tuarum, lectio- nem Pſalmorum, & Orationes.

LXVI.

COGIT A penes te ac dicito: Non ſum manſurus in hoc mundo, niſi hac die: & non peccabis Deo.

LXVII.

NE ſis gulofus, & deditus cibus, ne innoventur in te priora tua peccata.

LXVIII.

NVLLIVS laboris tædeat te, & requies
tibi cito immittetur à Deo.

LXIX.

QVEMADMODVM ruina extra ciuitatem
inferuit ad fœtidas sordes omnibus, ita
anima pigri, & impotentis, qui monastico
instituto se tradidit, fit receptaculum om-
nibus passionibus, & fœtoribus.

LXX.

ENITERE orationes fundere perpetuas
cum lacrymis, vt fortè misereatur tui Deus,
exuatque te homine veteri.

LXXI.

HIS quæ tibi propono, operam naua
nempe labori, paupertati, peregrinationi,
ærumnis, & silentio, quæ te humilem effi-
ciunt; Humilitas autem omnia peccata re-
mittit. Humilitas verò est, vt homo se pec-
catorem reputet, & quòd nihil faciat co-
ram Deo boni: silentio incumbat, seipsum
nihili habeat: nemini, vt sua statuat verba,
vim inferat: propriam deponat volunta-
tem: visum demittat: mortem proponat
ante oculos: à mendacio caueat: vana ne
proferat verba: superiori ne respondeat:
patienter ferat iniurias: & ad labores, ac
tristia sese cogat subeunda. Satagite ergo

fratres, hæc seruare præcepta, ne absque fructu sit vita vestra.

LXXII.

PROMPTVS esto, vt dicas ad quodcunque, verbum, quod audis: *Ignosce mihi:* quia humilitas omnes hostis machinationes destruit.

LXXIII.

EX operibus tuis, quæcunque sint, te ipsum ne efferas.

LXXIV.

VULTVS tuus perpetud mæstus sit, nisi cum adeunt te fratres extranei, tunc enim hilarem indue vultum, vt inhabitet in te timor Dei.

LXXV.

SI iter confeceris cum fratribus, parumper elonga te ab illis, vt silentium serues.

LXXVI.

AMBVLANS ne dextrorsùm, & finistrorsùm te conuertas, sed psalmos tuos meditare, & mente ora Deum in quocunque repertus fueris loco: & ne fiducialiter cum eius incolis agas.

LXXVII.

IN omnibus gestis tuis modestiã vttere.

LXXVIII.

AD ea, quæ tibi apponuntur, ne statim manus extendas.

LXXIX.

SI iuuenis es, ne manum primus extendas, aut immodestè, nec bucellam alterius ingeras ori.

LXXX.

SI alicubi dormieris, ne eodem pallio cum alio te cooperias, caue; & ante cubitum multas fundito preces. Et Dominus noster Iesus Christus nobis opem ferat ad operandum secundum eius beneplacitum. Amen.

FINIS REGVLARVM SANCTI ANTONII ABBATIS.

que
od-
nibi:
tio-
te-
nifi
nim
a te
um-
es.
ini-
uos
un-
iter
te.
tim

SERMONES VIGINTI
 PATRIS NOSTRI
 SANCTI ANTONII ABBATIS,
 AD FILIOS SVOS MONACHOS.

SECTIO PRIMA.

De fide in Christo Domino.

ANTE omnia fratres credamus in Do-
 minum nostrum Iesum Christum, co-
 lamus illum, nosque submittamus ipsi, &
 eius faciamus voluntatem omni tempore,
 ac momento, nec in alium Deum præter
 ipsum credamus, quoniam est Deus ma-
 gnus, Dominus dominantium. Benedica-
 mus eum in iustitia, & veritate, & nulli
 creaturarum assimilemus illum, neque iis,
 quæ sunt in cælis sursum, neque in terra
 deorsum, quia omnia hæc per ipsum facta
 sunt, & ipse est ante omnia, ac in æternum
 permanens, nullumque habebit finem.
 Quamobrem in eum credamus & colamus
 illum, vt cum illo regnemus, atque simus
 in æternum, eius fruentes bonis, quia est
 Rex regum, & omnia regna ab eo sunt.
 Credamus ergo in eum ex totis cordibus
 nostris, & in eius ambulemus præceptis,

quon
 facia
 suo
 mun
 propt

E
 vt se
 oper
 dem
 mini
 glori
 deris
 Don
 dit,
 æter
 ab a
 sunt
 plus
 siffin
 tus,
 Don
 erad
 mul

quoniam fides sine operibus mortua est; ve
 faciat nobiscum misericordiam in regno
 suo, quum exhibimus ex peregrinatione
 mundi præparati dicentes: *Vtique credidi,
 propterea loquutus sum.*

SECTIO SECUNDA.

De Timore Domini.

EIA, fratres, ambulemus in timore Do-
 mini, quoniam præscriptum est nobis,
 vt seruiamus cum timore, & tremore, vt
 operemur salutem nostram. Quandoqui-
 dem nihil præstantius est timore Dei do-
 mini nostri Iesu Christi. Timor Domini est
 gloria, & gratia maxima; quare magni pon-
 deris, & existimationis est ille, qui timer
 Dominum. Timorem Domini qui posse-
 dit, magnos est adeptus thesauros bonis
 æternis refertissimos, & iam exemptus est
 ab æternis suppliciis, quæ peccatoribus
 sunt parata. Timor Domini est electus
 plusquam aurum, & argentum, ac pretio-
 sissimi lapides. Nullus sapiens ita est exalta-
 tus, vt ille, qui timer Dominum. Timor
 Domini omnes dolos, & peccata ab anima
 eradicat. Qui Dominum non timer, in
 multa incidet mala. Timor Domini homi-

nem efficit liberum, illumque à peccatis, paratis suppliciis, & à dracone nequam saluat. Timor Domini quandiu existit in homine, illum custodit, & seruat quousque abiiciat à se corpus hoc graue portatu, & heres efficiatur bonorum cum Sanctis, quibuscum gaudebit gaudio eterno, quem admodum scriptum est: *Propter timorem tuum Domine concepimus, dolorem partus passi sumus, & peperimus spiritum salutis.*

SECTIO TERTIA.

De Longanimitate.

SA CRÆ afferunt scripturæ, filij mei dilectissimi, quòd melior sit longanimis, quàm fortis in sua fortitudine, istumque ille excellit tamquam fugiens ab igne. Estote itaque viri fortes, sed ambulantes in longanimitate, quia Deus in longanimi habitat. Ille verò, qui angusto operatur pectore, est secundum voluntatem diaboli, & eius pessimorum coadiutorum: contra longanimis est secundum voluntatem Dei omni tempore. Adnitamur igitur, filij mei dilectissimi, ad operandum secundum longanimitatem Domini nostri Iesu Christi, vt adimpleatur in nobis verbum illud

scripu
& posse

AS
&
hi, qui
tia, fr
Deo
dolum
uerun
vitam
perfe
eam p
& od
est qu
spirit
thus
confe
sæcul
in ge
admo
ignis
tuam
corp
mult

Scripturæ: *In tempore requiei longanimis fuit,
& possedit testamentum.*

SECTIO QVARTA.

De Simplicitate, seu innocentia.

ASSERIT beatus Dauid in Spiritu sancto: *Innocentes, & recti adhaeserunt mihi, quia sustinui te Domine Deus.* Hæc propheta, fratres, est de Sanctis, qui iuncti sunt Deo suâ innocentia, quia abiecerunt à se dolum, quem pessimum fructum esse noverunt: contra verò fructum innocentia vitam æternam. Hominem innocentem in perfecto Dei timore comperies. Quisquis eam possidet, perfectus est, & similis Deo; & odores emittit suavissimos atque gratos, estque gaudio, & gloria repletus, & requiei spiritus Dei domicilium. Innocentia est thus Deo, quicumque illam adipiscitur, consequitur gloriam, & honorem in hoc sæculo, atque in futuro, & nomen eius erit in generationem, & generationem. Quem admodum quamplures filias comburit ignis, si illum neglexeris; ita dulus animam tuam deperdet, si in corde illum admiseris, corpusque adhæc tuum coinquinabit, & multa tibi afferet mala, & iniquas cogitatio-

nes. Deridet innocentem dolosus, & bonos omnes, & cor eius multis ac pessimis cogitationibus à diabolis illatis corripitur, quæ peruagari faciunt intellectum, ac mala excitant certamina, plagas, bellicos rumores, inuidiam, odium, & similia mala, quæ corpus etiam aggrauant, & morbos inferunt illi. Qui dolosè operatur, tradetur suppliciis, & cor diaboli, ac pessimorum sociorum lætificat. Eia igitur, filij mei dilectissimi, comparate vobis modò innocentiam, ne moriamini ante tempus vestrum. Adipiscimini vobis quoque Sanctorum simplicitatem, vt ad se Dominus noster Iesus Christus vos suscipiat, dicamusque cum gaudio: *Propter innocentiam nostram ad te suscepisti nos, & confirmasti coram te in eternum. Amen.*

SECTIO QVINTA.

De Humilitate.

Isa. 66. 2.

FRATRES, Propheta dicit: *Ad quem respiciam, nisi ad mitem, humilem, ac tremulentem sermones meos, quos loquor.* Dominus

Matth. II.

verò noster ita in Euangelio dicit: *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde: & inuenietis requiem animabus vestris.* Qui igitur sibi comparauit

comparauit humilitatem, jam Dei altissimi factus est habitaculum, & altitudinem, amorem innocentiae, pacem, & charitatem adeptus est. Eia ergo humilitatem vobis comparate, & cum superbia cordis diabolorum ne ambuletis. Superbia enim cordis despecta est coram Deo, & Angelis eius, atque Sanctis. Quisquis ergo ambulat cum superbia cordis, diabolorum particeps est. Propter superbiam cordis inclinati sunt caeli, & commota fundamenta terrae, conturbatae abyssi, & deturbati Angeli à gloria sua, ac diaboli facti propter superbiam cordis eorum: iratus est propterea omnipotens, & abyssum sursum ignem emittere fecit, simulque mare igneum sursum extollere fluctus. Propter superbiam cordis infernum instituit, & supplicia. Propter superbiam cordis vincula facta sunt, & flagella, quibus diabolus ob cordis sui superbiam torquetur. Propter superbiam cordis eius factae sunt abyssi inferorum, & vermes, qui non moriuntur, nec dormiunt. Propter superbiam cordis facti sunt curras ignei, & instrumenta flammaram ardentia, & carbones ignis. Propter superbiam cordis omnia conturbata sunt, confliguntque simul, vnde orta est tyrannis. Cuncta hæc

facta sunt propter superbiam cordis. Superbia cordis hominum coram Deo immunda est; corda verò humiliata, & contrita non abominatur Deus. Ad nos autem, filij & fratres mei dilectissimi, veniens Dei clementia ab altissimis, facta est humilis vsque ad vltimum spiritum. Quare gloriemur cum dicente: *Respice humilitatem meam, & laborem meum, & dimitte mihi peccata mea.*

SECTIO SEXTA.

De Puritate.

SA C R Æ asserunt scripturæ, filij mei dilectissimi, quòd magnæ diuitiæ sit purus homo. dicunt quoque: *Esote Sancti, quoniam ego Sanctus sum, ait Dominus omnipotens.* Eia ergo decertemus pro puritate vsque ad mortem, & ab omnibus caueamus immunditiis, quæ sunt præter naturam, iuxta verba primogeniti prophetarum Moysis. Plurimum quoque caueamus ab hoc negotio amaro, ne scilicet nostra inuicem detegantur verenda, nèue mulierum adspiciamus pulchritudines. Quippe haud nescimus ex his mortem ortam fuisse; & fanè omnium pessimum est mulieres adspicere ad concupiscentiam. Propter visum enim oculorum

Angeli cecidère à sua gloria, & honore spoliati: Multi quidem perièrè, fratres, propter mulieres. Quidam enim vxoris causâ interfecti, nonnulli sororum causâ, aliqui propter filias: omnia autem hæc ob solam immunditiam. Ambulemus igitur, fratres, in puritate, quia puritatis fructus est lumen, veritas, & vigilantia. Ne sitis ergo pessimarum, abiectarumque passionum serui, aut obscœnarum voluptatum, quæ immundæ sunt coram Deo. Dei nomen in cordium vestrorum oculis perscribite, vt iugiter intra vos exclamet dicens: *Vos estis templa Dei viui, & locus requiei Spiritus sancti.*

Qui autem operatur immunda, dolo cumulatus est, & irâ, & amaritudine, & supiriis, & vinculis pessimis coram Creatore suo. Homo deceptus immunditiis, similis est coram Deo iumentis omnis cognitionis expertibus, iuxta sententiam psalmistæ sancti Dauid Prophetæ. Eia nunc igitur, filij mei dilectissimi, venite, odio habeamus oculum illum nequam, & puritatem perquiramus, quia gloria hæc est Angelorum Dei. Si autem persuadente Diabolo ceciderimus, per pœnitentiam surgamus, & adeamus illum, qui venit quærere vnam quem, quæ errauerat per peccatum, Deum

nempe, qui peccata condonat omnibus illis, qui ipsum rogant ex toto corde suo; vt audiamus nos quoque vocem illam suauem dicentem: *Pretiosa est in conspectu Dei mors electorum suorum, sine interitu in sæculum.*

SECTIO SEPTIMA.

De Pace.

HOc manifestum vobis sit, fratres, quòd Dominus ipse præcepit nobis pacem perquirere, vt apprehendamus eam; quoniam oculi Domini respiciunt iustos, & aures eius intentæ sunt ad eorum orationes. Fratres, dignoscamus pacem Dei, & properemus ad illam, ne nobis obiiciatur, quòd pax nostra, pax peccatorum sit. quandoquidem ipse dixit: *Pacem meam do vobis, & pacem meam relinquo vobis.* Eia ergo, fratres, venite, verum ineamus certamen, vt nobis Christi retineamus pacem, quia pax hæc descendit à Patre luminum, & Rege sæculorum. Amator pacis iam consors effectus est dilecti Patris Iesu Christi, atque Angelorum, nullisque afficitur incommodis; vbi osores pacis inuidiâ, & perturbationibus retorquentur. Propter inuidiam autem, quæ est principium omnis doli, &

fraudis, supplicio affecti sunt filij Dei, eiusque
 que causâ inualuit peccatum, regnavit
 mors super infernum, & arbores infructi-
 feræ redditæ sunt, suamque commutarunt
 naturam. Propter invidiam effusi sunt san-
 guines innoxij: fugiamus igitur invidiam,
 & contentiones. Qui amicus est invidi, &
 contentiosi, amicus est nocentis feræ. Imò
 qui se confidit feræ, aut draconi, securior
 est eo, qui se confidit contentioso, & inui-
 do. Qui à contentionibus non abhorret, ne-
 mini hominum parcit, nec ipsis amicis; &
 nemo illi potens videtur, nec dirigitur in
 via. Etenim sanguinem tuum manibus suis,
 vt pugillum aquæ effudent super terram:
 & vita tua nihili ducitur ab illis. Eia nunc
 ergo, filij mei, fugite invidiam, & estote
 filij amatores pacis, & proximis vestris ne
 aduersemini, quoniam perfectio Legis est,
 vt sustineas, & diligas proximum tuum.
 Nequaquam duplicis cordis sitis, vt sitis
 fortes. Ne mali sitis in inuicem, quia homo
 malus amarus est totâ vitâ suâ, & festinus
 est in operibus perditionis, & vitæ operam
 dat pessimæ: pretiosæ & honorabiles sunt
 apud illum iniuriæ, & in verbis stultitiæ
 gloriatur. Nunc itaque filij mei, si qui ex
 vobis vitam agere super terram deligunt

B iij

fructus agrorum colendo, aut vina vinearum, ne comedatis, & bibatis sine mensura, ne obliuiscamini Dominum Deum vestrum iuxta verba sacri Euangelij: sed laboremus opere manuum nostrarum, vt offeramus Domino sacrificia, & holocausta pacifica, vt optimus nostram exaudiat orationem Deus, nosque audiamus vocem illam ipsius dulcem dicentem: Beati reconciliantes pacem inter homines, quoniam vocabuntur filij Dei, qui est Deus pacis in æternum, Amen.

SECTIO OCTAVA.

De Silentio.

SAPIENS asserit Salomon, dilectissimi, thesaurum electum esse in ore sapientis: item, qui non potest custodire os suum, atque linguam, saragat, ne multiplicet verba. Caue homo, & linguæ dominare, nec multiplices verba, ne multiplices tibi peccata. Ori tuo pone digitum, & frænum linguæ tuæ; quia homo multiloquus nusquam Spiritui sancto inhabitandi in se relinquit locum. Noctu diuque nomen Domini versetur in ore tuo, & spiritali esto conditus sale; vt cognoscat vnusquisque

continentiam tuam. Si quis tyro adhuc tecum loquens te rogauerit verbum aliquod, in quo est lucrum animæ, responde illi, sin verò nullum est lucrum, esto vt surdus, qui non audit, & vt mutus, qui non loquitur. Eia nunc igitur, filij mei, veram vobis comparete doctrinam, vt sitis perfecti; impensè quærite veritatem & mansuetudinem, vt impleamini bonis. Qui autem silet sedens coram Deo, adimplebitur de illo verbum scriptum: Beati qui miserebuntur illis propter timorem Dei iudicis viuorum, & mortuorum: qui autem adimplet consilium iustorum sine corruptione viuet in æternum, ac in sæculum. Amen.

SECTIO NONA.

*In qua solatur eum, qui se religioni addicit pro-
pria salutis causâ, nec perseverat in peccatis.*

DIXIT Pfalter: *Seruite Domino in timore: & exultate ei cum tremore.* Scriptura etiam dicit: *Ne alium colatis Deum præter me.* Expedi nobis ergo, fratres dilectissimi, seruire Deo, quoniam melius est, vti scribitur, confidere in Domino, quàm confidere in hominibus. Ne solliciti ergo simus, seruire hominibus, ne in laqueos eorum

B iiij

incidamus, prauasque ipsorum concupiscentias. Ne ambules post concupiscentiam visus oculorum tuorum, nec cor tuum dissoluas, ne incidas in loca tenebrarum fumis plena in æternum. Concupiscentia namque mala cor peruertit, & mentem permutat. Longiùs igitur recedite ab ea, ne Dei inhabitans in vobis irascatur spiritus. Vos autem filij mei, æquo, fortique estote animo, & diabolum flocci ducite, quoniam habemus creatorem, qui præsto est ad opem nobis ferendam, vt eius faciamus voluntatem, & cuncta beneplacita omni tempore; quare exclamemus dicentes: *Deus mi, Ego sum seruus, & filius ancillæ tuæ.* Deus, qui solus sapiens est, custodiat vos, vt excrescatis in operibus Domini nostri Iesu Christi, cui gloria in æternum, Amen.

SECTIO DECIMA.

Oportet nos plurimum cauere à linguis nostris.

DOMINVS noster Iesus Christus in suo sacro Euangelio nobis dicit: *Intrate per angustam portam.* Dicit item: *Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum.* Quid autem sit porta angusta, per

quam nobis intrandum est, fratres dilectissimi, id nobis sapiens Salomon aperit, dum dicit: *Fili mi, ne permittas ori tuo, ut aperiat, ne peccet caro tua.* Necnon: *Os stulti contritio eius.* Adnitamur ergo oribus nostris fortem ponere custodiam, ne malicquam proferamus; quoniam sermo prauus cunctis venenis peior est. Omnia vulnera curantur, vulnus verò linguæ nullam curationem habet. Lingua draconis præstat linguâ susurronis, qui est à pessimo diabolo, quia rixas, & acria certamina in medio excitat fratrum, & seditiones, ac mala seminat inter pacificos, & congregationes dissipat plurimas. Si ad te illum ingredi permiseris omnibus dignitatibus spoliabit te. Quicumque societatem cum illo iniuerit, jam homicidiis, & interficientibus gladio factus est socius; quia homicida, & susurro eundem producant catulum; nam si gladio non interimunt te, eò te adducent eodem vulnere. Lingua susurronis haud absimilis est morsui colubri, imò magis expedit habitare cum colubro, & scorpione, quàm vnà habitare cum susurrone. Blasphemus, atque tyrannus meliores sunt susurrone. Omnia peccata murmuratione sunt minora. Susurro, &

qui ipsi aures præbet, eandem referunt
 condemnationem. Expedientius tibi est
 ad ignem accedere, & comburi potius,
 quàm accedere ad susurronem. Si inces-
 seris super picem ebullientem, tibi que ca-
 ueris, facilè saluus euades: at si casu tran-
 sferis propè susurronem, longè recede ab
 illo, ne irremediabilibus te plagis tradat,
 quia os eius omni tempore plenum est ho-
 micidiis, & fraudibus. Quamobrem vobis
 strictè præcipio, vt maximâ, quâ potestis
 fugâ à susurrone vos recipiatis, Monachus
 sit ille, Anachoreta, vel Decertâs, siue No-
 uitius; dummodo susurro est, quisquis sit,
 fuge illum, etsi pater fuerit tuus, vel frater:
 susurro est, longè te ab ipso recipito. Ex-
 pediat enim magis commorari cum Leone,
 & Leæna, quàm cum susurrone. Nèc te
 pudeat fugâ ab illo recedere, ne peccati
 veneno te inficiat. Eia igitur filij mei, mur-
 murationem fugite, & silentio nauate
 operam, quia silentio deditus propè Deum
 est, & Angelos eius, & in altissimis collo-
 catus. Dominus autem dicit, quòd tunc
 custodiet vias tuas, quando ipse tuos cu-
 stodies sermones. Dicetque nobis pro-
 pterea in die visitationis nostræ. *Beatus
 es Israel, qui custodis os tuum, qui similis est*

mi ? Deus autem vos feruet pace suâ , atque gratiâ. Amen.

SECTIO VNDECIMA.

De sapientia , & intelligentia , seu scientia.

DICIT sapiens Salomon : *Principium sapientia est timor Domini.* Scientia itaque operanti secundum eius statuta , optima est. Ait etiam : *Omni diligentiam custodi cor tuum , quoniam semitæ vitæ ex his procedunt.* Nam consentaneum est , ut in nostro regimine solliciti simus , ne stulti habeamur , stultus autem nauci ducitur ; ideoque dicitur , quod stultus , & insensatus unà pereunt , & in nullo honore habentur. Dicit præterea Salomon : *ira stulti eo peior est. necnon : durus corde in multa incidet mala , & ossibus eius non est fanitas , neque anima eius requiem nanciscetur , & in morte eius non est requies , neque honor.* Homo elatus corde omnibus est exosus , quod opera illius nimis fastuosa sint , proptereaque , in multa incidit peccata. Omnia peccata coram Deo sunt despecta , sed omnium despiciatissimum est superbia cordis. *Quicumque aut petit , aut dat consilium superbo corde , similis*

est effundenti aquam in vas perforatum: vel illi similis est, qui transuolantem alloquitur auem. Societatem cum Dracone, & Hydro pessimo inire, expedientius est, quàm cum superbo corde; quare insensatum qui erudit, exprobrat Legem. Draco si hominem nudum viderit, capite demisso retrocedit: at homo superbus corde nullo capitur pudore propter nequissimam cordis eius superbiam. Diabolus etiam ob cordis sui superbiam è cælo deturbatus est. Vos ipsi vos corrigite, & peccata vestra coram Deo & vestris maioribus confitemini, vt vos ipse exaltet; quia summus ille in cælis est, & humiles à longè respicit. Eia nunc igitur filij mei, decertamus secundùm veram, optimamque sapientiam, ne de nobis adimpleatur scriptura illa: *Cor stulti in sinistra eius*; sed vt de nobis dicatur: *Intellectus sapientis in dextra eius*. Itemque illud Psalmistæ: *Manus tua deducet me, & dextra tua suscepit me*. Deus autem sit vobiscum omnibus. Amen.

SECTIO DVO-DECIMA.

De verecundia.

SACRÆ asserunt scripturæ, duplicem esse verecundiam; vna ex qua enascitur peccatum, altera verò ex qua enascitur gloria, & gratia. Asserunt etiam inuerecundum omnibus exosum, despectumque esse; verecundus verò verecundiâ suâ ad verecundiam eleuatur. Verecundia ob contractum peccatum, verusque pudor, est utilis verecundia: verecundia verò, ex qua enascitur peccatum, est ea verecundia, quæ impedit ne executioni mandentur Dei præcepta. Filij mei, caute, ne operam iniustitiæ nauetis, & oppressionibus ac iudicio, nec cum effusore sanguinis ambuletis, sed omnium maximè munera acceptantem, & exercentem vsuras fugite, ne capiamini amore argenti, sicut illi: siquidem argenti amor multa suis amatoribus infert mala. Cauete ne propter verecundiam consentiatis, atque concurratis cum multitudine in dolum, & fraudem. Cauete adhuc, ne propter verecundiam quod vestrum non est, concupiscatis. Odio ne habeas ætate prouectas,

& viduas, necnon pauperes parentibus orbatos: fuge tamen viduam fatuam, & pupillos cognitionis expertes. Caue omnino, ne litigiis capiaris, sed à contentionibus longè recedito. Cum muliere fatua caue loquaris, aut cum reprobata, præsertim autem, quæ injuriâ afficit viros, quemadmodum de illa scriptum est. Ne te pudeat recedere ab illis, qui peruagantur in plateis, ac per ciuitates & solitudines errant, quia plurimi hoc capti sunt laqueo. Sed reuertamur nunc ad eam verecundiam, quæ gloriæ, & gratiæ est plena. Ne te igitur facere pudeat quicquid est secundùm voluntatem Dei, nec in opere veritatis celes te; nec Domini doctrinas ediscere, aut verba sapientiæ verearis; aut tua sacerdoti tuo peccata aperire te pudeat. Principem, aut diuitem immisericordem ne timeas, aut verearis potentem, vel tyrannum, peccatorem, aut perpetratorem iniquitatum. Verecundiâ ad aliquod peccatum perpetrandum ne seducaris, aut inducaris, ne illa te perducatur ad pessimum supplicium; propter peccatum enim gloriæ vestimento exspoliatus est homo. Deus ergo scientiam vobis concedat, & induat sapientiâ gloriæ, & intelligentiâ, vt exclam-

memus nos quoque dicentes : *Propter innocentiam meam suscepisti me, & confirmasti me in conspectu tuo in aeternum. Amen.*

SECTIO DECIMA-TERTIA.

De vana gloria.

DICIT Propheta, fratres dilectissimi: *Panem desiderabilem non comedi, neque gloriam concupiui hominum.* Et Dominus noster, qui animarum nostrarum commiseratione ducitur, in sacro Euangelio dicit: *Vae vobis si dixerint de vobis bona verba, & glorificent vos, & gloriam Dei non queritis.* Decertemus igitur nos etiam ad mortem usque vanæ gloriæ obsistendo, eiusque pessimos abscindamus ramos, ne ad supplicium perducamur. Vana gloria cordibus nostris dominari assolet; cui verò dominata est vana gloria, ad condemnationem est destinatus suppliciorum, ac sese in sacrificium offert præsidibus abyssi inferorum, similisque est homini, qui aquam reponit ad suam sitim leuandam in vase perforato. Fuge vanam gloriam, plures enim interierunt causâ illius, hominemque ad multiplices compulit labores, ieiunia, preces, plures vigilias nocturnas,

eleemosynas multas coram hominibus erogatas, ac alia eiusmodi, quibus demum nihil aliud consequetur nisi confusionem, & opprobrium. Hanc ergo fugiamus inanem gloriam, quia omnibus diabolis peior est. Si autem nulla exstat in nobis vana gloria, ad magna ostentanda ne curramus, ne inteamus propterea, & multiplicibus eorum tamis implicemur, quoniam diaboli inanis gloriæ multi sunt nimis. At impensius multò inquirere adnitamur sanctorum gloriam, eorumque paupertatem, vt suaue illud comprehendamus Dei eloquium: *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum Celorum.*

SECTIO DECIMA-QUARTA.

De gloria & patientia.

DICIT Dominus noster Iesus Christus in sacro suo Euangelio: *In patientia vestra lucrabimini animas vestras. Nec non: Qui sustinuerit vsque in finem, hic saluus erit.* Quantò magis ergo in veritate nobis laborandum, & sustinendum erit, vt ea, quæ nobis in cælis parata sunt consequamur. Antequam ad sanguinis effusionem peruenierimus, ne gloriemur, nullus enim
artifex

artifex de opere suo antequam absoluatur, gloriatur, sed artificio iam perfecto. Si enim ambulauerimus secundum veritatem, & dilexerimus odio nos habentes, & quod nobis fieri nolumus, alteri non fecerimus, & amauerimus pacem, humilitatem iam sumus consequuti. Si superbiam cordis odio habuerimus, iam inimicos amplexati sumus nostros. Si benedixerimus maledicentibus nobis, iam frænum imposuimus oribus nostris. Si dilexerimus charitatem iam optimum præstitimus cultum, vicinustadium, multiloquium, & odium erga proximum. Cùm hæc omnia compleuerit homo, tum gloriatur, vt ille, qui tota die est operatus iuxta Euangelij testimonium, & cùm fiducia postulet mercedem suam; Deus enim noster haud iniustus est, sed vnicique tribuit secundum merita. Ille autem beatus est dicendus, qui humilitate victoriam est consequutus, & suo tempore glorificabitur in altissimis, vt Lazarus. Nobis autem exclamandum est, atque dicendum: *Quoniam humiliatus sum, liberaſt me Domine, reuertere anima mea ad locum requiei tue in æternum. Amen.*

SECTIO DECIMA-QUINTA.

De Intelligentia.

DIXIT Pfalteres David : *Eloquia tua dulcia sunt in faucibus meis , præ melle in ore meo. Item : Consilia cordis eius electa sunt præ lapidibus optimis pretiosis.* Verè beatus est ille , qui euigilat , & facit præcepta Domini nostri Iesu Christi , donec assequatur veram eius scientiam , vt dicere possit : *Admirabilis est scientia tua.* Infidelis caue sis , ne irascatur qui nos creauit. Quicumque enim non ambulat secundùm rectam fidem , escam vermibus præbet , qui non dormiunt , & principi tenebrarum mactat victimas , eiusque spiritus alienus fit à vita æterna , & manifestè recedit à Deo. Eorum quidem plerique , qui in inferis sunt , eò infidelitatis causâ aguntur. Propter infidelitatem , incredulitatemque duxerunt originem omnia ea mala , quæ in Dominum nostrum Iesum Christum perpetrata sunt. Sed neque in illum à mortuis resurgentem crediderunt perfidi illi , vt salu fierent. Væ illi generationi ; væ miseris eorum animabus. Qui incredulo annunciat , aut corripit , vel docet illum , similis est ho-

mini illi, qui pretiosissimas gemmas in profundum deijcit maris. Quemadmodum aqua in decliuem terram decurrit, & eò cum impetu fertur; ita verbum Domini influit in animam fidelis. Eia igitur, filij mei dilectissimi, fugite infidelitatem, tamquam malorum omnium originem, vt magis magisque Dominus glorificetur, eiusque sancta resurrectio. Credamus igitur in nomen Domini Dei Patris, & Filij, & Spiritus sancti, vt nos illud scriptum comprehendat verbum: Qui credunt in Dominum, erunt sicut mons Sion, qui non commouebitur in æternum, qui est in Ierusalem; firmum quippe sanctorum omnium fundamentum fides est, quã ora occluserunt leonum, & flammam exstinxerunt ignis, ob suam accensam semper in Deum fidem.

SECTIO DECIMA-SEXTA.

De bona diligentia.

ASSEKIT beatus Apostolus Paulus: *Haud consentaneum est nobis, fratres, viuere secundum carnem, quia secundum carnem viuentes morientur. Dixit etiam B. Ioannes: Nolite diligere mundum, quia mundus transit, & omnes concupiscentie eius. Qui autem facit*

C ij

voluntatem Dei, manet in eternum. Euigilemus ergo, filij mei dilectissimi, constituamusque nobis bonam diligentiam in domo mentis nostræ, ne indiligentes vocemur, & pigri. Dictum iam quoque est: Si possederis diligentiam bonam, bonæ mentis particeps eris. Qui bonâ diligentiam est præditus, templum iam factus est Dei, nomenque honorificentissimum sibi comparauit, nimis ditabitur, ac thesauros bonis cumulatissimos nanciscetur. Beatus qui inuigilat ad portam sapientiæ. Contra diligentem, inuigilantemque passiones nequaquam præualebunt. Si autem ceciderit propter fraudes Tentatoris, statim erigit illum diligentia, atque vigilantia. Incurius autem, ac piger minimeque diuino inuigilans cultui, si ceciderit propter diaboli tentationes, non aduertit peccatum, quod perpetrat, quia cor eius instar lapidis est durum, & simile domito, vinctoque, mulo, quem continuò conscendunt minimè reluctantem, quemadmodum scriptum est: *Affimilatus est iumentis, quibus non est intellectus.* His indiligens comparatur homo, quoniam in eiusmodi hominum genere suas manifestat diabolus concupiscentias, & desideria, suamque con-

fusionem vniuersam , & illum quocum-
 que lubet , trahit , donec compleantur ini-
 quitates eius , & cum gemitibus , ac fletu
 moriatur. Eia nunc igitur , filij mei dile-
 ctissimi , comparate vobis perfectionem , &
 diligentiam , ne in omnia hostis certamina
 incidatis. Negligens instar est domus euer-
 sã & destitutã incolis , quã nullo est in pre-
 tio apud quempiam , sed execrabilis omni-
 bus , vt viperarum , scorpionum , & diabo-
 licarum ferarum domicilium , nemoque de
 illa curat , vt quã euersa sit , & desolata.
 Hęc est ratio negligentis ; nam nullam
 comperies diuinam opem illum custodien-
 tem , aut inhabitantẽ in eo , quã hęc omnia
 ab illo arceat , quin in eo habitant. Filij mei
 dilectissimi , hanc diligentiam seruare fa-
 ragite , nec eam deponatis à vobis , ne im-
 perio hostis subiiciamini. Dum exstat in
 homine optima diligentia , & cura , ab om-
 nibus casibus , & ruinis erigit illum , & præ-
 seruat , ita vt fiat homo ille Spiritui Sancto
 requiei locus ; & suum iter absoluat feliciter ,
 atque mereatur locum requiei Sanctorum
 in pace adire , & pulchram suauem-
 que illam audire vocem : *Cor contritum , &
 humiliatum Deus non despiciet.*

SECTIO DECIMA-SEPTIMA.

De religioſitate, & virginitate.

AVDIVIMVS B. Paulum Apoſto-
 lum, cum ad virginitatis perueniſſet
 honores, ita de ea dicentem: *Præceptum
 Dei non habeo.* Non habuit præceptum,
 quia non omnes graue hoc iugum ferre
 poſſunt, ideo electioni relictum eſt eo-
 rum, qui illud ferre valent. Virginitas eſt
 ſignaculum, quod non corrumpitur; per-
 ſecta ſimilitudo, quæ non commutatur;
 ſpirituale, ſanctumque ſacrificium; ſpecu-
 la, & viſus, quo obſeruatur iter ad per-
 fectionis ducens metam: diadema veris
 perfectionibus contextum: ſuauiſ ille roſ,
 qui omnes refrigerat creaturas: Ipa euang-
 gelium vitæ, quod abſcondita ab omnibus
 ſeculis & generationibus reſerat arcana.
 Maxima fane hereditas eſt, & poſſeſſio
 virginitas. Qui virginitatem aſpernatur,
 Deum ille, & Angelos afficit iniuriâ. Ne-
 mo profectò ex aduerſarij exercitu accede-
 re audet, aut valet in eam. Attamen nemo
 virginum gloriatur de virginitate, gratia
 quippe ipſius Dei eſt. Virgo muliebres ſen-
 ſus, cogitationes carnis, cordis ſuperbiam,

& amorem eorum omnium, quæ diaboli sunt, à se amoliat. Murmurationem procul amoveat quoque; item erga homines odium, & gloriam mundi. Religioni incumbar, contineat linguam, ventremque castiget ieiuniis. Nam si his omnibus exornata fuerit, erit sacrificium sine macula, aut pollutione. Virginitas vrnæ auro plenæ comparatur, quam diu noctuque custodiunt excubiæ. Virginitas odor est suavissimus Christo Domino, & diademata vitæ connectit. Si virgo sollicita fueris de multis cibus, & cum tui ambulaueris admiratione, in omnibus operibus tuis confusionem referes. Si linguam tuam non custodieris, vacua eris toto vitæ tuæ curriculo, & adimplebitur de te scriptus ille sermo: *Suscepisti magnos labores frustra*. Nolite ergo fratres, nolite permittere, vt id vobis accidat, sed optimæ, ac perfectissimæ patientiæ operam demus, vt nos quoque dicere valeamus: *Non timeo, quia Dominus adiutor meus est*. Et sicut dictum est: *Timentes se dominus diligit in cunctis bonis*.

SECTIO DECIMA-OCTAVA.

In qua precipit, ut recedamus à malo, & accedamus ab bonum, faciamusque illud.

SACRÆ asserunt Scripturæ: *Ecce propo-
sui coram te duas vias, scilicet bonum & ma-
lum.* Viæ autem mali nouissimum ad pro-
fundum inferorum conducere, eadem
nos certiores fecerunt. Recedamus ergo
ab ea, & ambulemus cum rectitudine per
eam, quam ambulauerunt sancti, quemad-
modum dictum est: *Beati immaculati in via,
qui ambulant in lege Domini.* Via sanctorum
verò est, vt ambulemus in Lege Domini,
scilicet in puritate corporis, puritate lin-
guæ, puritate oculorum, puritate ma-
nuum, puritate aurium, puritate pedum,
& recta ad Deum cogitatione, mundo-
que corde erga inuicem, vt dicere valea-
mus: *Cor mundum crea in me Deus, & spiri-
tum rectum innoua in visceribus meis.*

SECTIO DECIMA-NONA.

In qua agitur de continentia lingue.

CHARISSIMI Fratres, vestram rogo charitatem erga Christum Deum, vt fugiatis, & euitetis semen nequam, plenum fraudum, & omnium pessimorum dolorum. Sacra siquidem asserit Scriptura: *Lingua quidem modicum membrum est, sed maculat corpus totum.* Dicit item: *In ipsa benedicimus Deum: & in ipsa maledicimus homines, quos creauit Deus ad suam similitudinem.* Mors ergo residet in eo, qui bicipitis est linguæ, quia cum morte fædus percussit, sibi que perditionis in inferno præparauit domum, nec habebit hereditatem in terra viuentium, qui faciunt Dei voluntatem. Certè hominem bilinguem animas deperdere comperies, familiares, & amicos perturbare, dissipare cætus, & congregationes, omnibus malis patrandis dare operam, ac sese immiscere, semperque in proximum machinari dolum. Orationes, elemosynas, & ieiunia bilinguis tenebris obuoluta comperies coram Deo, quamobrem scriptum est, quòd oratio hominis huiusmodi fiat in peccatum. Eia

nunc igitur fratres dilectissimi, longè fugite à bilingui, amicitiam cum eo nequam ineatis, quia qui amicitiam cum illo iniuerit, eam cum morte iniuit. Imò adnitere totis viribus, ne cum illo loquaris, ne eius pessima ediscas opera, teque inficiat. Beatus est homo ille, qui sibi diligenter cauet, & experimento ediscit fidelem in omnibus esse; quia is vocem illam lætam audiet: *Quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui.*

SECTIO VIGESIMA.

De Dolo.

EX TOLLEMUS manus nostras, & corda nostra ad altissimum, qui in cælis est, & fugere adnitamur primum illud peccatum, nempe dolum, qui erat in Cain, secundùm verbum illud scriptum: *Deus libera me ab homine iniquo, & doloso.* Homo dolosus animam suam decipit tantùm, quia dolus eius reuertitur in caput ipsius, ut scriptum est in psalmo: *Labor eius conuertetur in caput eius, & iniquitas veniet usque in medium domus eius.* Hominis mali ne familiaritate utaris, nec iniquum sequaris hominem, nec penitus tangas illum, sed

execrare vt syndonem mortuorum foetori-
bus coinquinatam. Lingua quippe homi-
nis dolosi excitat contentiones inter tur-
bas, effusionemque sanguinis. Qui amici-
tiam contrahit cum doloso, eandem cum
pessimo diabolo contrahit. Qui societatem
init cum doloso, eam init cum effusoribus
sanguinis, & propriae mortis fit ipse reus.
Multò expedientius est, habitare in solitu-
dine, quàm cum homine doloso. Cum do-
loso amicitiam ne contrahas, in domum
vllam cum eo ne ingrediaris, quia si fueris
ingressus, pertrahet te ad suum foetorem.
Sarius tibi est, esse cum feris, quàm cum ho-
mine doloso. Siquidè suauiter ad te acce-
dit iste, & pacificè loquitur tecum: at si cor
illius semel contristaueris, statim abscon-
ditum eructat dolum, teque imparatum
iugulat. Quamobrem Deus, qui erat cum
patribus nostris Abraham, Isaac, & Iacob,
sit vobiscum, vt vos eruat ab illo, cuius for-
titude est in lumbis, nempe diabolo; qui
omni tempore religiosi inuidet viris, &
suo hamo eos capere, vt deglutiat, niti-
tur: verùm, qui orat pro nobis, habemus
Dominum nostrum Iesum Christum, qui
nobis dedit potestatem calcandi virtutem
eius. Oculus, qui à videndo non defatiga-

tur, & auris, quæ ab auditu non deficit, ipsa asseuerat, quòd complementum Legis sit charitas. Dicit etiam: Horum complementum est, vt sitis omnes cor vnum in Iesu Christo: opem inuicem ferentes, & fraternam exhibentes charitatem, misericordes existentes; vt Dominus etiam nostra præparet corda ad sua mandata facienda vsque ad diem manifestationis plenæ gloriæ per Iesum Christum in omnes generationes sine corruptione, fratres, quos diligo, per Iesum Christum, cui gloria, & honor ex nunc, & omni tempore, & in sæcula sæculorum. Amen.

Completi sunt viginti Sermones sapientissimi Patris nostri S. Antonij Abbatis, Monachorum omnium parentis. Dominus nostri per eius orationes misereatur. Amen.

EIVSDEM PATRIS NOSTRI
 SANCTI ANTONII ABBATIS
 MAGNI, SPIRITVALIA DOCUMENTA
 REGVLIS ADIVNCTA.

Ad filios suos Monachos.

ANTE omnia, fili mi, ne quicquam re-
 putes temet-ipsum, & hoc tibi generat
 humilitatē: humilitas verò generat doctri-
 nā: doctrina autē generat fidem: fides verò
 generat spem: spes autem generat charita-
 tem: charitas autem generat obedientiam:
 obedientia verò generat constantiam sine
 commotione. Fili mi, exue malum, & in-
 due mansuetudinem, abiice oculum ne-
 quam, & simplicem tibi sumito. Infirmio-
 rem te ne imitēris, sed te electiorem. Ho-
 minum ne timeas opprobria. In quoquam
 operum tuorum caue innotescas. Omnia,
 in quibus animæ tuæ inest detrimentum,
 odio habeto. Voluntatem Dei ne dimittas,
 vt facias voluntatem hominum. Non mur-
 mures, neque iniuriis quempiam afficias.
 Non inuideas illi, qui iniustē proficit, sed
 fac, vt omnes homines te sint superiores,
 vt tecum sit ipse Deus. A bonis operibus,
 quæ aggressus es, ne reuertaris retrò. Di-

uini amoris caue te tædeat. Quicquid operari vis patienter perage : nam si patienter sustinueris, opitulabitur tibi Deus in omnibus ijs, quæ facies, quæque tibi sunt euentura. Ne retrocedas à via tuæ solitudinis. In omnibus quæ sunt huius mundi, otiosum sermonem odio habeto. De virtutibus tibi comparandis esto sollicitus, ne negligentiam contrahas. Tu autem fili mi, si hæc feceris, consequêris hereditatem, quam oculus non vidit, nec auris audiuit, nec cor hominis cogitauit. Inferiorem te in virtutibus electum esse reputa, ac tibi æqualem in ipsis virtutibus; æqualem verò tibi in virtutibus electum esse, & præstantiorem in incremento. Fili mi cogitationû, quæ te aggrediuntur in cella tua ne tædeat te: sciasque Dominum nihil tuorum laborum obliuioni daturum; ex quibus tibi incrementum accedit, & Dei tibi opitulabitur gratia. Fili mi, illi, qui dilexerunt Dominum ex totis cordibus suis, & bonis operibus iugiter incumbunt, sint tibi imago, & exemplar: nec te pudeat ab illis tuam postulare vitam, quoniam in virtutibus sunt perfecti. Ne imitêris eos, qui operam nauant requiei huius mundi, quoniam isti nunquam proficient: sed æmula-

re eos, qui errabant in montibus, & solitudinibus propter Deum, vt veniat tibi virtus ab alto. Bono sis animo in omnibus ijs, quæ facies secundùm voluntatem Domini. Ne retrocedas in quoquam istorum præceptorum, & Dominus Iesus Christus concedet tibi requiem, & perficiet in pace quæcumque aggressus fueris opera: quoniam perfecti Patres nostri, & quicumque hos imitati sunt, ex istis sunt perfecti. Fili mi, ne multiplices verba, elongabitur enim à te Spiritus Dei. Nulli malo studeas, nec damnes quempiam. Fili mi cum superbis ne ambules, sed ambula cum humilibus. Fili mi ne sis hypocrita, aut dissimulator, multò minus mendax. Fili mi ne loquaris cum ira: sed sint verba tua cum scientia, & sapientia, similiter quoque silentium tuum; quoniam verba sapientissimorum patrum nostrorum plena erant sapientiâ, & prudentiâ, vti silentium quoque ipsorum. Fili mi teipsum coram hominibus ne iustifices, sed penes te sapiens esto, mitis, longanimis, patiens, sollicitus, amator hominum. Cum fratre tuo contristare, & bonus esto illi particeps. Fili mi humilis esto omnibus diebus vitæ tuæ, & optimis quibusque te apponito. De rebus malis ne interroges, sed lon-

gè fac viam tuam ab illis. Verba tua sine
 cum dulcedine sine derrimento, quoniam
 gloria, & contemptus sunt à verbis. Dili-
 ge misericordiam. Indue fidem. Fili mi
 ne permittas cor tuum ita nequam esse, vt
 vel cogitet malum, sed enitere illud bonum
 reddere, & quære bonitatem, ac pacem,
 & optima quæque æmulare opera. Vocem
 tuam fili mi ne extollas. Cùm quempiam
 adieris, sit timor Domini in corde tuo, &
 os tuum custodi, vt redeas ad locum tuum
 in pace. Apud superiorem tuum, & maio-
 rem, verba ne multiplices. Fili mi patres
 tuos spirituales dilige plusquam diligis pa-
 tres tuos carnales, quoniam ipsi solliciti
 sunt pro te propter Deum. Fili mi si in me-
 dio federis fratrum, ne nimium loquaris,
 & si quid ab illis postulaueris, breuiter cum
 humilitate dicito illud. Fili mi si iniuriâ af-
 fectus fueris, ne eam inferentem odio ha-
 beas, sed dicito: Dignus quidem sum, qui
 ab omnibus fratribus iniuriâ afficiar. Si
 quis fratrum ad te venerit aliquam ob rem,
 te in omnibus demittito, & acquiesce illi
 propter Deum, & ne superbiâ te efferas,
 caue. Si autem constituerit te pater tuus ad
 inseruendum infirmis, inserui ex toto cor-
 de tuo, vt duplicem reportes mercedem à
 Deo,

Deo, propter obedientiam scilicet, & feruitutem, quam præstitisti. Si quis te corripit infontem peccati alicuius causâ, humilia teipsum, vt coronam cõsequaris. Aures, vt malum audias, ne præbeas, sed esto amator hominum, & viues. Malum pro malo ne reddas, quemadmodum nec iniuriam pro iniuria; quoniam scriptum est: *Nisi teipsum humiliaueris ipse, ego te humiliabo, dicit Dominus.* Fili mi superbiâ ne te efferas, neque gloriêris, neque vociferes, nec loquaris altius, velociterque, scriptum enim est: *Qui multiplicat verba, non est immunis à peccato.* Fili mi mortalium neminem odio habeas, sed omnes dilige vt teipsum, quoniam scriptum est: *Dilige proximum tuum, vt teipsum.* Fili mi memor semper esto illius, qui te bonâ instruit doctrinâ, & ab illo ediscas, satage, præcepta, vt viuas, longæuamque produces vitam secundum voluntatê Domini, vti scriptum est apud diuinum Paulum Apostolum. Hæc meditare, & in illis te occupa ipsum, vt acceptatio tua manifesta sit omnibus. Fili mi, paupertas, nihil aliud est, quàm continentia, atque esse contentum: peregrinatio autem & solitudo est, vt à turbis subtrahas te; peregrè verò proficisci religionis ergo, religioso est

D

in cella residere. Fili mi, modicum aliquem laborem in cella tua exercendum tibi constituito; & cor tuum humile sit: os verò semper loquatur veritatem. Fili mi dilige opprobria magis, quàm honores, dilige labores corporis, quàm requiem; dilige detrimentum rerum mundanarum, quàm lucrum. O fidelis dilecte, dum obedientiæ subditus es, quod tibi dicitur, attende, & comprehende, illudque iuxta eius exigentiam sedulò facito. Quum fideles tui similes conuenies, elige magis, ut audias, obediasque, & quod tibi dicitur intelligas, & hoc est impendiò melius, quàm loqui. Homo illecebrarum amator ad nullum opus bonus, aut aptus est. Si peccati labris expers es, loquere in nomine Domini, & instrue eos, quorum causà blasphematur nomen Domini: & cum sint ut mortui, ac recisi à Domino, cura, ut recedant ab operibus suis, & gloriam consequantur, ac viuant. Fili mi ingens gloria est, ut operam des silentio, & Dominum imitèris nostrum, quem propterea Herodes est demiratus. Fili mi, quodcumque voles aggredi, in quo Deum non cognoscis, ne facias, caue. Fili mi, sit anima tua cum Domino omni tempore; corpus verò tuum

fit super terra imaginis instar , & simula-
chri. Fili mi , nulla maior est impietas,
quàm mœrorem cuiquam inferre , & se ef-
ferre super alios. Fili mi , lingua tua se-
quatur intellectum tuum , quoniam verba
intelligentiæ expertia spinæ sunt , & ari-
stæ. Fili mi , nihil cuiquam proponas , aut
doceas , antequam ipse opere compleue-
ris illud. Pensita opera Dei , & illum orare,
ne te pigeat , quia oratio pigri verba sunt
otiosa. Ab hominibus mentis & consilij ex-
pertibus , adnitere , recedas. Si quæ opera
virtutis edideris , ne te iactes , dicasque ta-
lia operatus sum , & feci , quoniam si ia-
ctaueris , te ea fecisse , minimè sapiens eris.
Est dedecus etiam omnium maximum,
aliis ea imperare , quæ ipse non præstaue-
ris , nullam namque vtilitatem capies ab
opere alieno. Vir sapiens optimè nouit
viam itineris sui , ideoque non festinat ad
loquendum , sed quid sibi loquendum , au-
diendumve est , expendit ; contra vir in-
disciplinatus concredita sibi arcana mini-
mè seruat. Fili mi , ei , qui verba tua non
percipit , ne proferas illa. Fili mi , omnes
homines factibi amicos , sed non consilia-
rios. Ante omnia amicos experimento pro-
ba , nec omnes facias familiares , & si fa-

cies omnes, ne omnibus fidas, quoniam mundus est confirmatus in dolo: sed vnum tibi elige fratrem timentem Dominum; & adhære Deo tantum tamquam filius Patri, quoniam omnes homines in dolum abierunt, exceptis paucis: terra autem iam completa est vanitatis, & laborum, atque mœrorum. Fili mi, si vitam dilexeris tranquillam, ne te admisceas illis, quorum studium in vanitatibus positum est: & si fortè te admiscueris, esto tanquam non admixtus. Fili mi, si placere Deo desideras, Christum cole, & ipse liberabit te, atque vindicabit. De opere bono, quod facere intendis, ne loquaris omnino, sed facito illud. Voluptatum amator ne sis, quia voluptatum amatores Deus non exaudit. Defectus tuos nimis creuisse memento, & iuventutem tuam iam transactam esse, & iamiam tempus adesse tui discessus, in quo rationem es redditurus tuorum operum; sciasque quòd ibi nec frater redimet fratrem, nec filium pater liberabit. Fili mi cellam tuam in carcerem tibi constitue, quia consummatum iam est internum, externumque tuum, & iamiam dissolutio tua ab hoc mundo adest. In omnibus humilis esto, in habitu tuo, in vestimentis, in

sessione, statione, ambulatione, cubili, cella, & suppellectili eius. In omni conuersatione tua assume tibi habitum paupertatis, nec in sermonibus tuis glorièris, nec in laudationibus tuis, aut hymnis, & cùm conuenies proximum tuum, verba tua ne sint cum artificio. Fili mi, si laudauerint te propter opera tua, ne gaudeas propterea, aut delecteris, sed ea ceta quantum potes, nec permittas cuiquam illorum facere mentionem, & obnitere, ne laudèris ab hominibus. Fili mi, quempiam citò ne corripas, in hoc enim est casus tuus; sed memento antea exitus tui ab hoc corpore, nec obliuiscaris aternæ damnationis memoriam: si ita enim feceris, in aeternum non peccabis: Patres autem nostri spirituales asseuerant, solitudinem aptiorem locum esse meditationis memoriæ mortis, & refugium à rebus corporeis. Fili mi, uilioribus utere cibus. Si irâ perculsus fueris, statim illam à te remoue procul, ut gaudeas usque in finem; & enixè precare iuuenes simul & senes, ut non permittant sibi dominari iram. Fili mi, nihil aliud est fortitudo, quàm in ueritate persistere, & resistere hostibus; quoniam cùm illis non cesseris, discedent, & non inuenientur am-

plius omnino. Fili mi, vir sapiens vultu ostendit sapientiam; sapiens igitur esto, & illorum, qui contra te obloquuntur, tuo silentio obstrue ora; nec demireris, si quis de te malum obloquatur, quia hoc ex opere est pessimorum hostium, ut impedimentum opponant homini, ne apprehendat scientiam. Fili mi ab odio longè esto, & à concupiscentia ipse teipsum vendica, simulque ab obscœnis cogitationibus. Apostolus Ioannes, qui effectus est habitaculum sancti Spiritus, tribus comprehendit humanas voluptates sapientissimo illo assero: *Quoniam omne quod est in mundo, aut concupiscentia carnis est, aut concupiscentia oculorum, aut superbia mundi.* Concupiscentia carnis est ventris satietas ex copia variorum ciborum, quam necessariò sequitur immundities luxuriei. Concupiscentia verò oculorum sunt materialia opera, in quorum perpetratione, aut effertur oculus, aut immundas ad cor emittit species. Superbia autem mundi est gloria illa, qua nostris insidet mentibus ob caducas, vanasque dignitates. Fili mi semina iustitiam, ut vitæ fructus metas. Adhibe fili mi scientiæ lumen, ut generationem consequaris iustorum, dum tempus est conquirendi

scientiam Domini. Fili cogitatio inanis
gloriæ, caue, te seducat, dum tibi fugge-
rit, quòd requiem in solitudine nancif-
cêris. Perfectio fanè certaminis tui, obe-
dientia est, quoniam bonum est hoc ho-
mini, vt iugum Domini à iuuentute por-
tet, & seruiat, obediatque, maxillam per-
cutienti præbens, lætetur in opprobriis,
ciborum tenuitate sit contentus, quapro-
pter Dominus noster Iesus Christus haud
illum destituet vnquam, quia bonus est, &
adiutor animarum, quæ sustinent propter
illum, ac ipsum quærunt; corroborabit
enim eos donec in quiete confirmabuntur.
Tu ergo Fili mi ita facias, vt habitare possis
in tranquillitate solus, & sileas in quiete.
Fili mi lætare in tribulationibus, quæ tibi
eueniunt, has enim consequuntur fru-
ctus. In voluptatibus mundi ne delecte-
ris fili mi, moriêris enim morte pessimâ.
Fili mi perpetuò euigila, ne seducaris, pi-
gerque euadas, ac negligens, abiectusque
sis in futuro sæculo, scriptum est enim:
Væ negligentibus, quoniam appropinqua-
uit finis eorum, nec adest illis adiutor, nec
spes salutis. Fili mi morere singulis diebus,
vt viuas; quia quicumque timet Dominum
viuet in æternum. Fili mi, quos pertulisti

D iij

propter virtutem , ne obliuiscaris laborum , & piger fias , & negligas , ac erres in vltima hora : sed Dominum dilige vsque in finem , & misericordiam consequeris. Fili mi , propter caducas res , ne recedas à Deo , sed quod pollicitus es tempore vehementiae tui caloris , memento. Signaculi , scilicet habitus tui , quo mundatus es prius , satage , ne obliuiscaris ; sed lacrymarum poenitentiae tuae , quae pro te fusae sunt , memor esto , & festina recede à cogitationibus absconditis , ne palam tum seducaris. Fili mi lectum tuum singulis noctibus laua , & stratum tuum lacrymis tuis madefacito , & humilia te coram Christo Domino , vt peccata deleat tua , reque renouet rursus , afferatque opem ad bona opera absoluenda , & regnum demum suum sempiternum in hereditatem tribuat tibi ; quem decet laus , honor , gloria , sanctificatio , & adoratio , simul cum Patre optimo , & Spiritu sancto ex aeternitate , nunc , & semper , & in saecula saeculorum . Amen.

Laudes Deo semper.

EIVSDEM SS. PATRIS NOSTRI
S. ANTONII MAGNI ABBATIS

ADMONITIONES, ET DOCUMENTA
VARIA AD FILIOS SVOS
MONACHOS.

SI quis frater adierit te, tibi que suas
saperuerit cogitationes, eas ne cuiquam
referes, caue, sed ora pro te, ac pro illo, vt
liberemini ambo. Si quis frater pronus te
rogauerit, vt illi opem feras, operare cum
illo totâ die illâ. Seniorum Monasterij, vt
benedictionem consequaris, omnino fata-
ge. Corripe, nec parcas, sed cum timore
Dei, nec accipias cuiusquam personam,
quisquis ille sit, & excommunica cum ver-
bis veritatis. Vestimenta tua custodi, ne in-
cedas nudus in die iudicij. Patres Mona-
sterij, qui generant te in spiritu, fac, ad-
mirentur gloriam tuam in medio Sancto-
rum. Panem tuum cum quiete, tranquil-
litate, & continentia comede; confessus
verò tuus, caue, sit modestus. Omnes co-
gitationes tuas ne sequaris. Sta in conspe-
ctu Domini cum rectitudine. Pulsante
campanâ ne pigrêris statim adire Eccle-
siam. Cùm peregrè profiscêris, breui ad

Monasterium tuum reuertaris adnitere, vt orationibus tuis vacare valeas. Negotia Ecclesiæ committantur viro fideli, timentî Deum. Si his addere quicquam vis bonorum operum, facito, & perpetuas gratias age Domino Iesu Christo, cui gloria in æternum. Amen.

Eiusdem de submissione & pietate.

TIMOR Domini sit, oportet, semper ante oculos nostros, itemque memoria mortis, & mundi odium, & declinemus omne id, quod nobis affert requiem carnis: vitam autem hanc parui ducamus, vt viuamus in Deo, qui repetet à nobis in die iudicij, num esuriuimus, sitiuius, nuditate laborauimus, contristati sumus, genuimus ex profunditate cordis nostri, & an nosmetipsos examinauimus, vtrum Deo simus digni. Incumbamus ergo mœrori, & tristitiæ, vt Deum inueniamus, contemnamus carnem, ad saluandas animas nostras.

! *Eiusdem.*

Qui solitudinem incolit, requiem à tribus certaminibus adipiscitur, ab *auditu*, nempe, *disceptationibus*, & *visu* eorum,

quæ plagas cordi nostro infligit.

Eiusdem.

Quicumque saluus esse vult, suam corpoream domum ne ingrediatur, nec eam, in qua peccauit, ciuitatem incolat: neque visitet parentes, aut proximos carnales; inde enim corruptio oritur animæ, & vitæ fructus deperduntur. Si te tradideris Deo, omnia eius serua mandata, & quod tibi præcipitur, id facito, nec abiicias illud, quia si illud abiicias, nequaquam priora tibi dimittuntur peccata; si verò illud præstiteris, certus esto, omnia tua priora peccata iam esse dimissa. Cum muliere ne comedas, nec cum puero familiaritatem contrahas omnino. Duo simul super eadem storeâ ne dormiatis, nisi maxima cogerit necessitas, & ille, qui tecum dormit, sit vel pater tuus, vel frater, & tunc magno cum timore id facias. Quum dormis, ne manum tuam intra te repones, ne in scius pecces. Sanus ne soluas zonam tuam. Ne apprehendas manum proximi tui, nec genas tangas eius, minor sit, vel maior te. Tribus vini calicibus quartum ne addas, nisi propter magnum morbum aliquem. Diuinum præceptum ne violes

humanam ob amicitiam. Ad ciuitatem, in qua aliàs peccasti in Deum, ne reuertaris. Cultum religiosum ne remittas, ne tibi id cedat in offendiculum & laqueum. Studium naua Scripturarum lectioni, quæ quidem ab immunditia eripient te. Sedens in cella tua laboribus manuum tuarum incumbito, nomen tamen Domini Iesu ne dimittas à te, sed perpetuò in tua uersa mente, meditare in corde, lauda linguâ, ac dicito: *Domine mi Iesu Christe miserere mei.* Item: *Domine Iesu Christe mihi tuam mittito opem.* Nec non: *Laudo te Domine mi Iesu Christe.* Elige tibi laborem, & ipse cum ieiunio, oratione, & uigiliis, te liberabit ab omnibus turpitudinibus, quia labor corporis infert puritatem cordis: puritas uerò cordis efficit, ut anima ferat fructus. Ne te reputes quicquam omnino, sed uaca fletui pro peccato tuo. In quempiam irasceris, caue, & omnibus ignosce. Apage mendacium, quod à te Dei timorem procul expellit. Malas cogitationes abs te longè remoue, teque Deo trade, qui proteget te dextrâ suâ. Ne aperias omnibus cogitationes tuas, ne offendiculo sis fratri tuo. Esto deditus labori manuum tuarum, superueniet tibi timor Dei. Dilige humi-

liratem, proteget omnia peccata tua. Inobediens ne sis, quia eris instrumentum, & vas omnium malorum, & iniquitatum. Id fixum semper in corde habeas, vt obedias patri tuo, & habitabit in te timor Dei. Fratri tuo ne exprobres, etsi videris illum omnium præceptorum reum, quia incidet & ipse in manus inimicorum tuorum. Peccata, quæ olim perpetrasti, ne animo verses, ne renouentur in te, certusque esto, ea tibi condonata fuisse, cum te Deo tradideris, & pœnitentiæ, nec de hoc hæreas. Te doctum, sapientemve ne reputes, euanescit quippe labor tuus, & tua nauis inaniter cucurrisset. Assuesce, vt tua dicat lingua in omnibus, semper, ac omni momento, fratribus omnibus, ipsique Deo altissimo, *Ignosce mihi*: quia si dices semper, *Ignosce mihi*, humilitatem consequeris. Quempiam ne damnes, ne recedat à te timor Dei, & incidas in manum inimicorum tuorum. Voluptatum, & lusuum tuorum, quibus tempore pigritiæ operam nauasti, ne memineris, nec verba de illis instituas, nec dicas: hoc feci, vel illud prætermisi, erunt namque hæc tibi in offendiculum. Dum in cella tua sedes, his operam da, lectioni nempe Scripturarum, sup-

plicationibus ad Deum, & operi manuum. Passionum, quibus in mundo succubuisti, nec memor sis penitus, nec eorum cupiditate iterum irretiaris, ne sint cordi tuo offendiculum. Penitentiae continuo vaca, ac sedulo, nec momento temporis pigrescis. A patre tuo, ut instruat te in iis, quae ignoras, humiliter, & cum fletu postula, nec te pudeat. Singulis diebus apud te statue, quod sola illa dies tibi supersit in hoc mundo, & seruabis te à peccatis. Humilitatem nihil aliud esse scias, quam ut omnes homines te excellentiores esse reputes, ac pro certo in animo tuo habeas, te magis peccatis esse obnoxium; caputque tuum demissum teneas, & lingua tua prompta sit, ut dicas iniuriam afficienti te: *Domine mi ignosce mihi*; meditatio vero tua iugiter mors sit. De rebus mundanis ne loquaris omnino, caue. Concupiscentias tuas, & desideria tua ne adimpleas. Corpus & illecebras eius odio habeto, quia refertae sunt malis. Desideria, & cupiditates tuae neminem defatigent, neminem oppugnent, & si te falso quis redarguerit, ne excandescas. Superbia longè propelle, & proximum ac omnes homines te meliores reputa. Peccatum, quod commisisti, patri tuo

spirituali ne cela. Respondendi impotentem animum à te depone, nec malum vel corde cogites in eum, qui te ad iram prouocat, tuque ad iram ne properes. Verba inania ne effutias, sed nec effutientibus aures præbeas, ne animo illa haurias. Verba tua sint memoria beneficiorum altissimi Dei, tuque iugiter ab illo propitiationem expete. Facultatum cupiditatem, & inobedientiam procul fuge; sed multò magis gulam, ne concupiscentiis tuis illaquearis: quia hæc timorem Dei à corde, & verecundiam à vultu expellunt: suum studiosum vilibus, ac sordidis cupiditatibus subiiciunt, & mentem abalienant à Deo. Ne glorieris, nec corde verses, aut verbis iactes, dicasque: *Talia feci, & talia gessi, nemini intuli incommodum, aut molestiam*: omnia enim hæc gloriam præ se ferunt inanem, & ille, qui his est infectus, diabolis, & spiritibus immundis est effectus domicilium. Vnam horam in die ad corporis refectionem, & sustentationem constitue tibi, non quidem ad delectationem, & subiice illud, atque defatiga multo labore. Sæpius flecte genua, neue in hoc piger sis, ne pessimâ moriaris morte. Corpus tuum ita infirma, vt sit instar corporis iacentis in le-

sto propter morbum. Cogitationes tuæ circa diuina præcepta semper versentur, eaque adimplere totis iuribus stude, & illorum nihil prætermittas, ne fiet anima tua omnibus immunditiis habitaculum. Ne exprobres mortalium cuiquam, ne execretur Deus preces tuas. A lusu, & ioco plurimum caue. Scripturarum lectioni si continuam sedulamque nauaueris operam, & præcepta adimpleueris, Dei misericordia tibi præsto erit. Monachus in cella sedens ore obstructo, & immemor Dei, instar est dirutæ domus extra ciuitatem positæ omnibus semper plenæ sordibus, quia quicumque domus suæ sordes egerere vult, eò illas asportat. Orationes ante, ac postquam cum fratribus oraueris, semper in cella tua persoluito, nec piger in hoc sis. Lacrymis assiduè incumbere, miserebitur enim tui Deus, & cunctos tuos leuabit mœrores. Omnia mundana odio habeto, & amoueto à te, certusque esto, hæc verè nos longissimè à Deo propellere. Pusilli animi ne sis, caue. Diligito labores, teque submittito omnibus, os occludito tuum, humilitatem consequèris; vera autem humilitas peccata omnia dimittit hominis. Quicumque autem hæc non seruauerit, Deum

Deum prouocabit ad iram. Ego Antonius veritatem tibi dico, præbe nunc igitur aures verbis meis, & reconde illa in corde tuo, sciasque quòd his sermonibus, & præceptis te Creatori trado, quæ si obseruaeris, gaudebis cum omnibus Angelis, & cunctos Spiritus malos mœrore conficies. Itaque si his operam nauabis, & ambulabis in eis, Deus tecum erit, & Angeli eius tecum gradientur, & anima tua implebitur aromatibus Sanctorum, & lumine beatorum splendebit vultus tuus, erisque sacrificium Deo sicut omnes Sancti, & occurreres Domino cum iubilo, & læticia, audiesque vocem illam dicentem: *Optimè fecisti seruè bone fidelis, comperi te fidelem in modico, constituam te super multa, ingredere in gaudium Domini tui, cui gloria semper in sæculum. Amen.*

Eiusdem.

Oportet, vt iunior Monachus de omni gressu, quem graditur vel in sua cella, & de omni gutta aquæ, quam bibit, seniores consulat. Siquidem quosdam agnosco Monachos, qui ceciderunt, quia se Deo placere existimabant. Quare si tibi præceptum aliquid fuerit, quod Dei domini nostri consonaneum sit præceptis.

E

illud seruare, & amplecti fatagas: vt in vobis adimpleatur dictum Apostoli: *obedite inuicem in charitate Christi*. Secus, si nobis aliquid præceptum fuerit diuinis mandatis oppositum, tunc enim præcipienti dicamus, oportet: *Quid magis consentaneum nobis est, obedire Deo, an hominibus?* Memoresque sumus vocis Domini: *Oues meæ non sequentur alienum, sed illum fugient, quia non nouerunt vocem illius*. Similiter cælestis Paulus admonet & dicit: *Si nos, aut Angeli, aut quispiam alius annunciauerit vobis præter ea, quæ annunciauimus vobis, anathema sit, nec illum suscipiatis*.

Magna est virtus illius, qui quandiu vinit, operatur & respicit quotidie vsque ad vltimum spiritum, in sequentem Tentatorem. Deum deprecatus sum, vt mihi ostenderet præsidium Monachum ambiens, atque defendens; & vidi Monachum igneis circumdatum lampadibus, & Angelorum multitudinem gladiis illum custodientium vt pupillam oculi, & ecce vox de cælo dicens: *Ne detis illi requiem, quandiu rectus vixit in hoc mundo*. Cum ergo huiusmodi præsidium Monachum ambiens vidissem, ingemui, ac dixi: O Antoni, hoc totum datum est Monacho, & præualeat

aduersus eum Diabolus, & cadit nihilominus? Et venit ad me vox à misericorde Domino dicens: Neminem Diabolus deicere potest, eiusmodi enim potestatem non habet, quia veni humanitatem assumpsi, & eius contriui potestatem: sed homo ipse suâ cupiditate, & concupiscentiâ dissoluitur, & cadit. Dixi ego, an singulis Monachis hæc sit data virtus? Et ostendit mihi plures Monachos hac præditos virtute. Tunc exclamaui & dixi: Beatum est genus humanum, & præsertim exercitus Monachorum, cum habeant Dominum tam misericordem, & ita amatorem hominum. Quare de nostra salute sumus solliciti, nec illam negligamus, vt regnum mereamur, cooperante gratiâ, & misericordiâ Domini nostri Iesu Christi, cui est laus cum patre, & Spiritu sancto in sæculum. Amen.

*Eiusdem de corporis motibus, & habentur eius
Epist. I.*

SCias, corpori inesse quemdam naturalem motû in eo ardentem; sed is nequam operatur, nisi animæ accesserit consensus, nam corpori est admixtus tantum, mouetque: at nec obest, nec cogit. Inest

E ij

illi quoque alius motus, qui exoritur ex requie, & mollitie corporis, nec non delicatioribus cibis, & potu, unde calefit corpus, sanguis inflammatur, & mouet ad operandum. Hinc diuinus Apostolus Paulus ait: *Nolite inebriari vino in quo est luxuria.* Dominus quoque præcepit suis discipulis in sacro Euangelio dicens: *Videte, & attendite, ne transmutentur corda vestra propter crapulam, & ebrietatem.* Est adhuc alius motus, qui excitatur in decertantes ab inuidia, & dæmonum astu. Sciamus ergo, tres esse calores corporales, vnum naturalem, duos verò alios accidentales, vnum ex ciborum, & potu copia, alterum à Dæmonibus excitatum. Nostrum ergo erit, eos vel amplecti, vel repellere, si volumus.

Eiusdem.

Tempus profectò erit aliquando, cùm homines insanient, & si quem viderint non insanientem, insurgent in illum dicentes: *Tu es utique insanus*, quia non est similis illis.

Eiusdem.

Principium omnium virtutum, & principium sapientiæ est timor Domini.

Quemadmodum ingrediens lumen domum aliquam tenebrosam, expellit eius

tenebras, & illam illuminat: Ira si timor Domini ingreditur cor hominis, eius expellit tenebras, virtutibus omnibus imbuet, & sapientiâ.

Quemadmodum superbia, & animi elatio deiecerunt Diabolum ab altitudine ad profundum; ita humilitas, & mansuetudo hominem extollunt à terra ad cælum.

Quemadmodum, filij mei, piscis extra aquam eductus perit; ita perit timor Domini ex corde Monachi, si suâ cellâ vagans egredietur.

Opus præstantissimum omnium, quod homo præstare potest, est, vt peccata sua confiteatur coram Deo, suisque maioribus, & semetipsum reprehendat, sitque paratus occurrere omni tribulationi vsque ad nouissimum Spiritum.

Sancti Antonij Admonitionum, & Sententiarum finis.

70 EXPOSITIO SENTENTIARVM.
SANCTI ANTONII MAGNI

ABBATIS SENTENTIARVM

Quarundam Expositio facta à quo-
dam sene post eius obitum efflagi-
tantibus Monachis.

Interrogatio Monachorum.

QVOMODO est intelligendum illud
S. Antonij Abbatis ad Discipulum
suum Paulum simplicem, cum esset egres-
sus de mundo: *si vis esse Monachus, vade ad
Monasterium multorum fratrum, qui valeant su-
stinere infirmitatem tuam.*

Responsio Senis.

Ex hac re ediscimus, quòd nos oporteat, suscipere senes infirmos, imbecillos, cecos, & paralyticos, & diligere eos; isti enim cum gaudio, & bona voluntate sese virtutibus comparandis dederunt, etsi ob suas infirmitates labores subire non possint. Hinc haud mediocri reprehensione digni sunt rectores illi, & superiores Monasteriorum, qui senes, & infirmos, etsi virtutibus præclarissimos, non suscipiunt, suscipiunt verò libenti animo fortiores iuuenes propter rerum peragendarum administrationem, itinera conficienda, ingressum, &

egressum, etsi audaces sint, & impudentes. Hos interpres beatus acriter reprehendit in libro *de perfectione regiminis* dicens; Isti suis Discipulis, vt in operibus virtutis pigri sint, permittunt, & ad opera corporalia, ac mundana impendiò sollicitant; illis verò, qui ad operam nauandam virtutibus religiosam amplexi sunt vitam, nullam concedunt ab operibus mundanis requiem, aut otium, sed continuò ad hæc eos vrgerent, impropere, irrident, exproberant, redarguunt, quòd opus sibi commissum magnâ sedulitate non absoluerint, siue id acciderit propter imbecillitatem, siue ob incuriam aliquando, quamquam aliàs millies fuerint solliciti, ac diligentes. Contra magnis eos celebrant laudibus, qui sedulam operam mundanis dant rebus, etsi in virtutibus acquirendis sint pigerrimi. Quod sanè non ex virtute exoritur, sed à mundanis curis prouenit; quod autem omnium pessimum est, pigri sint isti, vel diligentes, eos vt seruos habent. Abbas autem Bemen dixit: *Si trinum cœnobarum vnus est quietus optimus, alter infirmus gratias agens Deo, tertius verò bonâ voluntate inseruit, omnes tres in eodem sunt opere.* His sanctus iste ostendere volebat, quod in Monasterio,

72 EXPOSITIO SENTENTIARVM

vbi sunt multi congregati, ac cœnobita, opus est, vt non sint fortes tantùm ad ministeria obeunda, sed etiam & infirmos fratres, & senes imbecillos, & fratres, qui perpetuò silentium seruent, alioquin vanus est omnis labor eorum.

Interrogatio.

Quam ob rem Abbas Antonius dixit Paulo suo Discipulo: *vt ade sede in solitudine, vt ediscas certamina dæmonum?*

Responsio.

Quoniam perfectio Monachi à regimine spirituali est: regimen verò spirituale puritate cordis comparatur: puritas verò cordis à regimine est intellectus; regimen autem intellectus est oratio sine intermissione. Cerramen autem cum dæmonibus fit cogitationibus, & phantasmatibus, ea verò in solitudine, & quiete acrius excitantur.

Interrogatio.

Quid est quod dixit Abbas Antonius: *Quemadmodum educti extra aquam pisces emoriuntur, ita accidit Monacho quoque, si dimorabitur extra cellam suam. Quomodo moritur Monachus, vt pisces?*

Responsio.

Quoniam vita animæ est iugis Dei me-

ditatio, & dilectio, quæ potissimum vita est appellanda, animæ scilicet, & intellectus. Si ergo cunctabitur Monachus in vrbibus, visu, & confabulationibus moritur priuatione spiritualis vitæ, quodd abducitur à Deo, eumque obliuiscitur, & Christi amorem è suo corde depellit, quem multis sibi comparauerat laboribus, dum quiete fruebatur in cella. Relaxatur præterea in eo afflictionis amor, & sese dedet requiei, & concupiscentiis, & cordis conturbatur puritas ob specierum perturbatos motus, quæ egrediuntur, & ingrediuntur per sensus, qui sunt visus, auditus, verba, tactus, gustus, odoratus, ex quibus fortè deducitur ad fornicationem, aliasque passiones, quæ verè sunt Monachi mors, & interitus. Benè igitur ait B. Antonius: *Quemadmodum moriuntur pisces in aridam extracti, ita moritur Monachus, qui extra cellam in ciuitatibus degit.*

Interrogatio.

Dixit S. Abbas Antonius: *Qui solitudinem incolit à tribus liberatur certaminibus, scilicet verbis, visu, auditu, restatque illi duntaxat certamen cordis. expone nobis, quæso, verba hæc beati.*

Responsio.

Non quòd pugna, quæ fit inquiete, &

74 EXPOSITIO SENTENTIARVM

solitudine minor sit certamine, quod committitur cum fratribus mente distractis ob visum, auditum, & verba: sed his ostendit, solitudinem incolentes carere certaminibus sensuum, quibus alij vexantur ultra certamina cordis, quæ illis dæmones inferunt. Hæc propter ad quietem se conferebant patres, ne certamini cordis accederent certamina visûs, verborum, & auditûs. Quemadmodum enim cadunt statim fratres illi, qui egrediuntur, & ingrediuntur, si pugnae cordis accesserit pugna sensuum corporis: ita facilè quoque cadent Monachi illi, qui in quiete degunt, & cordis solùm vexantur certamine, si eis sensuum corporis accesserit certamen. Quod quidem satis exploratum est ex eorum fratrum facto, ad quos in quiete degentes cum ingressæ essent mulieres, & accessisset certamini cordis visus corporis, & species vultûs euestigiò superati sunt ab arduo cordis certamine, atque ceciderunt. Durius sanè, fatiùsque arduum, ac vehemens est certamen sensuum animæ aduersus eos, qui in quiete degunt, quàm certamen sensuum corporis. Quod quidem satis notum est ex dictis beati Euarigij, quòd scilicet per se, ac sine medio

certent dæmones cum Monachis illis, qui in solitudine degunt: aduersus eos verò, qui sunt in congregationibus, & perficiendis virtutibus dant operam, dissolutos fratres excitant, incitantque. Dæmones; quibus nullus durior, amarior, aut fraudulentior est.

Interrogatio.

Quid illud significat, quod ait S. Abbas Antonius: *Cella Monachi est fornax Babylonis locus trium puerorum; inter quos erat filius Dei: Et est columna ignis ubi loquutus est Deus cum Moysè?*

Responsio.

Quemadmodum ignis facultates habet duas, alteram calidam comburentem: lucentem lætificantem alteram; ita perseuerantia in cella duas habet difficultates, quarum vna angit, & vexat tyrones in quiete, nimidò torpore, & certamine: altera verò perficit, & lætificat, redditque tranquillos, qui perfecti sunt in puritate cordis, & prætergressi sunt passiones, atque ad lucentes visiones peruenerunt. Eius autem, quod de tribus pueris, qui filium Dei inuenerunt, dixit, hæc est ratio: Quemadmodum Ananias, Azarias, & Misael cum Babylone iniecti essent in cami-

76 EXPOSITIO SENTENTIARVM

num ignis, & non sunt cremati, nec combusti, sed Angelus missus est, qui eorum soluit vincula, & liberauit ab igne (quem Angelum vocauit filium Dei Nabuchodonosor); ita fratribus tyronibus in solitudine degentibus difficilis est initio pugna passionum, quæ eis à Diabolis inferitur, verùm minimè eos deserit gratiæ Domini nostri filij Dei auxilium, sed clam illos inuisit, opitulatur, atque habitat cum ipsis secundùm dispositionem, ordinationemque, passionibus superatis, & diabolis, & efficit, vt gratiam mereantur perfectæ caritatis, & gloriæ suæ lumen,

Interrogatio.

Quid est id, quod ait Abbas Antonius: *Non est retribuendum malum pro malo, & si ad hunc gradum adhuc non peruenerit Monachus, seruet silentium, & quietem. Quomodo homo ex quiete ad hoc peruenit gradum?*

Responsio.

Frater infirmus, atque linguâ iniuriosus in fratrem suum, & odium erga illum corde fouens, si se se in cella continuerit, & abstinuerit ab hominum confabulationibus, & malas sedauerit cogitationes, ac orationibus iugiter, & sacrarum Scripturarum lectioni nauauerit operam, à gratia

inuisetur tranquillitatis, illuminabitur cor illius, & spiritu liber fiet, gaudebitque in Deo. Etenim homo eiusmodi conspectâ cruce Domini, eius accenditur amore, & osculatâ cruce, meditabitur illam Scripturam: *Ita dilexit Deus mundum, ut filium suum unigenitum tradiderit morti propter illum.* Hic profectò erga nos suum ostendit Deus amorem, quia cùm peccatores essemus, Christus pro nobis mortuus est. Si ergo non perpercit filio suo Deus, sed tradidit illum pro nobis morti, & quidem turpi illi morti crucis, quomodo omnia nobis cum illo non concedet, aut quicquam aliorum denegabit nobis? Dilectio autem Christi, eiusque caritas nos impulit, ut cogitemus, quòd nos deceat minimè viuere desideriis nostris, sed illi, qui pro nobis mortuus est: Et Iesum adspiciamus, qui patientiæ nobis initium, & exemplar factus est, ac mortem pro nobis sustinuit crucis, infamiam passus, ac demum sedit ad dextram Dei in excelsis. Igitur si compariemur, conglorificabimur; & si sustinebimus, regnabimus cum illo. Hinc beatus Paulus hortatur nos dicens: *Aspiciamus, fratres, crucem Domini nostri.* Hinc vide, quantum pertulit pro peccatoribus, qui anima-

78 EXPOSITIO SENTENTIARVM
bus suis aduersarij sunt facti. Quare ne vos
pigeat, nec animæ dissoluantur vestrae ob
patientiam, angustiam, iniurias, oppro-
bria, & mortem, quæ eius propter amo-
rem perferuntur. Veniam deprecamini in
orationibus vestris pro persequentibus vos,
quemadmodum deprecabatur Dominus
pro crucifigentibus dicens: *Pater dimitte
illis*: Beatus item Stephanus veniam à Do-
mino nostro petebat, atque orabat pro
lapidantibus dicens: *Domine ne computes illis
hoc peccatum*. Si autem hæc, & similia in-
ter quietem meditatus fuerit Monachus
in sua cella, corroborabitur, & cunctis in
Domino dominabitur passionibus: & non
solum neminem iniuriâ laceffet, aut cui-
piam indignabitur, vel malum pro malo
retribuet, sed magnopere gaudebit, &
honoris habebit loco, se opprobriis & in-
iuriis affici. Ad hanc virtutem usque per-
uenit Monachus in cella sua ob quietem,
patientiam, & adimplerionem obseruan-
tiæ præceptorum Christi, quæ sunt ieiu-
nium, oratio, meditatio, & reliquæ virtu-
tes, quæ à quiete exoriuntur. Optimè igitur
dixit beatus Abbas Antonius: *Si Mo-
nachus continere non potest linguam suam ab
iniuriis, murmuratione, atque gula: neque à ta-*

lione cor continere valet, saltem quantum potis est, quicri studeat, & silentio.

Interrogatio.

Profecti sunt fratres quidam aliquando ad Abbatem Antonium, & dixerunt illi: *Da nobis preceptum aliquod, ut seruiamus illud.* Qui ait illis: *Scriptum est in Evangelio: Si quis te percusserit super unam maxillam, verte illi alteram.* Qui responderunt ei: *Hoc nequaquam facere possumus.* Tunc ait illis senex: *Si non potestis verte alteram, sustinete primam.* Dixerunt ei: *Neque hoc possumus facere.* Quibus ait: *Si neque hoc aliud potestis facere, saltem ne repercutiatis, qui vos percusserunt.* Qui dixerunt: *Neque hoc possumus facere.* Tunc venerabilis senex discipulo suo ait: *Para fratribus istis cibi aliquid, quia egrotant.* Quid hæc denotat sancti Patris sententia?

Responsio.

Cibo hic denotat opera fratrum, & seniorum orationes, ac preces, idemque est, ac si dixisset: *Si neque hæc, neque illa facere potestis, oratione vobis opus est.* Nam quemadmodum ægroti cibo egent peculiaridum ægrotant ob infirmitatem stomachi, qui quoscunque cibos sumere non est aptus: ita vobis, quibus cogitatio tam infir-

30 EXPOSITIO SENTENTIARVM

ma est, vt nec partem quidem præceptorum Domini nostri seruare valeatis; sanitate, & curatione animarum vestrarum opus est, nempe orationibus patrum, qui hanc vobis impetrent precibus.

Interrogatio.

Dixit Sanctus Abbas Antonius: *Vidi omnes Diaboli laqueos super terra structos, ingemique ideo, & dixi: vae generi humano! quis poterit eripi ab istis? Et dixerunt mihi: humilitas saluat ab istis, nec ad illam pertingere valent.* Quomodo vidit sanctus iste laqueos Diaboli, sensibiliter ne, an intellectualiter: & quinam sunt illi, qui dixerunt ipsi, *humilitas saluat ab istis, nec ad illam pertingere valent?*

Responsio.

Abbas Macharius maior Ægyptius Discipulus Abbatis Antonij vidit quoque in deserto interiori Scithiæ omnes laqueos passionum, quos vidit eo tempore S. Abbas Antonius, vidit quippe Macharius Diabolos in similitudine duorum hominum, quorum vnus perforatâ erat indutus veste, cui quædam diuerforum colorum erant inserta: alterius detritâ veste totum corpus circumamictum erat, habebatque rete quoddam ampullarum plenum,

num; his accedebat alius, qui alis instar operimenti contegebatur. Hos quidem corporaliter oculis corporeis vidit Abbas Macharius: Sanctus verò Antonius Abbas oculo intellectus vidit per modum visionis omnes laqueos illos Diaboli, quos semper Monachis struit, ac eos istis aucupari, irretire, atque impedire obnititur ab itinere perficiendo in via virtutis, sicuti scriptum est: *In via mea absconderunt mihi laqueos, & funes extenderunt itineri meo.* Vidit itaque omnes laqueos Diaboli super terra structos eo modo, quo suos tendunt feris venatores. Quod quidem videns admiratus est, ac obstupuit ob multitudinem cassium, & retium, quibus si semel capitur fera, perdifficile euadere poterit ob anfas varias, & nexus multiplices. Abbati autem Antonio sese obtulerunt super terram omnium passionum corporis, & animæ species, quibus Diaboli oppugnant Monachos, & vidit sanctos Angelos, qui sibi singulos passionum laqueos nominatim ostendebant, nempe laqueum amoris ventris, seu gulæ, amoris pecuniæ, amoris fornicationis, inanis gloriæ, superbiæ, & reliquarum passionum. Ostenderunt illi præterea omnes artes, technas, ac astutias, qui-

82 EXPOSITIO SENTENTIARVM

bus hostes suos struunt laqueos, & infidias, quibus impediunt fratres, illaqueent, retardentque ab itinere magno amoris Dei. Hæc cum admiratus esset, & stupore percussus, ingemuit, & fleuit dicens: *Vae nobis Monachis, quomodo possumus expediri, & saluari ab omnibus his laqueis, quin capiamur?* Dixerunt illi Angeli: *Humilitas ab his omnibus saluat, & qui illâ est præditus minimè cadet, aut illaqueabitur.* At non solâ humilitate superari passiones, & dæmones, dixerunt: verùm alia quoque opera, & certamina vnâ cum humilitate requiruntur. Siquidem humilitas sola, ac per se nullius est emolumenti: opera verò sine humilitate nihil profunt; sunt enim absque illa, caro terrâ salita, & non sale, adeoque facile fœtorem contrahit, & corrumpitur. Itaque opera corporalia, internum certamen intellectûs, quies, oratio sine intermissione cum perfecta humilitate, cunctas superant passiones, ac dæmones, nec ad Monachum, his præditum, pertingere valent, quemadmodum Angeli S. Antonio Abbati dixerunt.

Interrogatio.

Dixit S. Antonius Abbas: *Si caruerimus certamine, plurimum nobis timendum est, nos-*

que oportet valdè humiliari coram Deo, quia cum ipse benè agnoscat nostram infirmitatem, nos proteget dextrâ suâ, & custodiet: at si superbiam efferamur, suam à nobis retrahet protectionem, & peribimus. Quisnam est huius beati Sententiæ sensus?

Responsio.

Nos humiliari semper oportet, tam tempore angustiarum, tribulationis, ac certaminum, quàm tempore pacis, & quietis à certaminibus, etenim omni tempore humilitate nobis opus est. Quandoquidem hæc tempore certaminis nobis præbet opem, additque robur ad subeundum patientiæ pondus: tempore verò pacis, & quietis à certaminibus, nos tuetur à superbia, & sustinet, ne cadamus. Et quidem propter dissolutionem nostram, & oblivionem, quâ capimur Dei, humilitate semper nobis opus est, vt nostrâ cognitâ infirmitate operam humilitati demus, & superbiam amoliamur à nobis. Deus namque, vt omni tempore angustiis preamur, minimè vult: sed suâ interdum pietate, & clementiâ nos protegit, cessareque facit à nobis certaminum passionum, & diabolorum crudelitatem. Si itaque tempore pugnae & certaminis ad humilita-

84 EXPOSITIO SENTENTIARVM

tem recurrimus propter pericula, & difficultates: tempore verò tranquillitatis, & securitatis à certaminibus Deum obliuiscimur, & efferimur superbiâ, suam proculdubio à nobis contrahet protectionem, & ruinâ ac desperatione peribimus. Nul- lum igitur tempus est, quo humilitate no- bis opus non sit, quemadmodum omni lo- co, & omnibus in actionibus eâ omnino in- digemus.

Interrogatio.

Quidam seniorum postulauit à Deo, vt illi ostenderet omnes Patres: qui autem eos omnes vidit præter S. Abbatem Anto- nium; & dixit tunc ille, qui eos ipsi osten- derat: *Vbi est Deus, ibi est Abbas Antonius.* Quomodo vidit omnes Patres, & quare non vidit Abbatem Antonium?

Responsio.

Vel senioris intellectus in paradisum raptus est, & ibi vidit Patres, vel ipsi Pa- tres venerunt ad illum, vel Angelus osten- dit illos ipsi secundum ordines visionum. Non est autem visus ei Abbas Antonius duabus de causis, tum propter magnitudi- nem honoris S. Abbatis Antonij, tum vt humiliaretur senior ille, & non efferretur superbiâ, quòd vidisset omnes Patres.

Nam eâ visione Patrum instruxit illum Deus, vt ipsos imitaretur, eius adimplens petitionem. Quòd verò non meruerit visionem Antonij, ratio fuit, vt appareret defectus senioris, quo euaderet superbiam, & humiliaretur.

Interrogatio.

Profectus est aliquando Abbas Amonius virgo ad Abbatem Antonium, & dixit ei: *Video me habere plura opera, quàm tu habes, quomodo igitur magis euulgatum est nomen tuum inter homines, quàm meum?* Respondit illi Antonius: *Quia diligo Deum, plus quam tu.* Quodnam est dicti huius propositum?

Responsio.

Nec Abbas Amonius suis gloriatus est profectò operibus, nec suâ Abbas Antonius dilectione; sed eorum dicti id propositum fuit. Cùm sancti isti primi fuerint institutores regiminis Monachatus, & incolatus solitudinis, ab inuicem perquirere intendebant, & hoc omnibus aperire Monachis documentum, quòd scilicet regimen intellectus præstantius sit operibus corporis. Namque intellectus regimen dirigit, extollitque Monachi mentem ad altissima Dei amoris, nempe dignus effici-

tur visione manifestationis eius in lumine. Opera quidem corporalia Monachum à passionibus corporis vendicant, confirmant in virtutibus, robur afferunt ad expellendas concupiscentias, & corpori addunt puritatem. Certamen verò intellectus mentem corroborat aduersus Diabolos, & cogitationes ab his subinductas, & puritatem reconciliat cordis, quod robur à dilectione acquirit, & dignum efficitur spiritali regimine. Nec omnis virtutibus præditi, & diligentis Dominum, necesse est, famam inter homines diulgari; nam Abbas Paulus Princeps Eremitarum, & Monachorum primogenitus, quem Abbas Antonius Eliam Prophetam aliquando appellauit, aliquando Ioannem Baptistam, Paulum Apostolum aliquando, quandiu vixit, hominibus minimè innotuit. Verum, vt iam dixi, isti duo Patres perquirere voluerunt ab inuicem, nosque docere, quodnam regimen alio excelsius sit, corporale, an spirituale, quod est interius, latensque certamen mentis, & sine intermissione oratio, ac meditatio Dei; quæ cum consummata fuerint, eleuant intellectum Monachi ad spirituale regimen, quod est spiritalis oratio, admiratio Dei, eius

visio, & Domini nostri Dei gloriæ manifestatio, cui laus in sæcula sæculorum Amen.

Interrogatio.

Dixit S. Abbas Antonius, quod Deus non permittit Diabolo ardua bella inferre generationi huic, quia infirma est.

Responsio.

Deus quidem huius miseretur generationis, quare eam plus nimio urgeri à Diabolis minimè permittit, quia nos deficit calor caritatis, & amoris bonorum operum, ideóque remissiùs nos Diaboli oppugnant ob imbecillitatem nostram, & dissolutionem.

Interrogatio.

Quid est illud, quod dixit Abbas Antonius: *Nisi iumentis velaret oculos molitor, conuerteretur, & comederet mercedem suam. Similiter nos quoque diuinâ sumus velati dispensatione, quia in itinere operamur bonum, quod non videmus, ne beatos nos ipsos habeamus, pereantque propterea opera nostra; ideóque aliquando in sordidas incidimus cogitationes solum, ut eas videntes nosmetipsos reprehendamus. Hæ autem sordidæ cogitationes, modici boni, quod operamur, sunt velamentum. Si quidem homo, qui semetipsum reprehendit, suam*

88 EXPOSITIO SENTENTIARVM

mercedem nequaquam amittit. Expone nobis
quid lucri est in hoc dicto.

Responsio.

Id propter non merentur omnes Sancti videre visiones; neque quod operantur bonum, & paratas promissiones vident spiritualiter, etsi operibus, & virtutibus sint cumulatissimi. Et sanè non quòd Deus eorum non lætetur virtutibus, & operibus sibi complaceat: absit, vt optimus bonis seruata mercedis quicquam diminuatur: sed id facit, ne superbiã efferantur, & virtus eorum pereat penitus, & paratis, seruatisque eis priuentur bonis, ac alieni efficiantur à gratia Dei. Quamobrem etsi operatores sint, nauentque operam virtutibus, & eos seruet Deus, permittit tamen aliquando, vt eos corripiant dæmones, & iniiciant eis fordidas cogitationes, aut timorem, aut flagella, vt suam agnoscant imbecillitatem, & sibi semper caueant; nam quantum diu in mundo superstites sunt, vita eorum versatilis est. Quemadmodum autem ipsorum operum scopus est meditatio boni, quod illis seruatum est pro ipsis operibus, & meditatio iugis operis ad acquisitionem boni: ita meditatio suorum defectuum, ac impotentia remouet illos à su-

perbia, & efficit, vt omne humilitatis meditentur genus, caueantque sibi, ne suam amittant virtutem eo tempore, quo duplex gaudium sunt consequuturi à Domino nostro Iesu Christo in regno Cælorum sine fine.

Interrogatio.

Venit Abbas Ellenius è Syria ad Abbatem Antonium, cui viso dixit Abbas Antonius: *Benè venias sidus matutinum, quod manè oritur.* Cui respondit Abbas Ellenius: *Salue tu quoque columna luminis, quæ orbem terrarum decorauit.* Quis est iste Ellenius? & cur ita illum Beatus appellauit?

Responsio.

Ellenius iste erat temporibus S. Antonij Abbatis, & æqualis ipsi gradu, & operibus. Hunc Constantinus Imperator victor laudauit dicēs; *Gratias ago Domino Christo, quòd tria diuina luminaria sint in diebus meis, scilicet B. Abbas Antonius, Abbas Ellenius, & Abbas Euchinus.* Isti enim Monachos omnes, qui eo tempore viuebant, notique erant, longè præcellabant. Eum autem appellauit Abbas Antonius sidus matutinum ob magnum regimen; quia quemadmodum matutinum sidus cætera sidera magnitudine, & lumine præcellit, ita Abbas Ellenius

90 EXPOSITIO SENTENTIARVM

præcellebat lumine gratiæ reliquos omnes Monachos eius temporis. Volens autem ille quoque notum facere Abbati Antonio, quòd minimè se lateret magnitudo eius regiminis, & luminis gloria, appellavit eum columnam luminis, quæ decoravit orbem terrarum.

Interrogatio.

Dixit Abbas Antonius. *Ideo non proficimus, quia gradum & ordinem nostrum minimè cognoscimus, neque intelligimus, quæ agredimur, opera, sed sine labore virtutem consequi volumus. Nam quoties videmus certaminis tentationem in loco ad quem vocati sumus, ad alium transmigramus, existimantes locum esse aliquem, in quo non sit diabolus. Qui novit bellum, constanter in Deo decertat, quoniam Dominus noster dixit: Vtique regnum Dei in vobis est. Quid significat his verbis?*

Responsio.

Eius verborum is sensus est. Quòd scilicet transmigramus de loco in locum, ad quarendum locum aliquem, in quo non sit Diabolus. Cùm verò videmus certaminis tentationem eo etiam in loco, ad quem nos contulimus, aliò concedimus. At qui novit bellum, ibi in Deo decertat, nec alium quærit locum. Asserti autem illius

Domini nostri; *vtique regnum Dei in vobis est*, is est sensus: quòd nempe oporteat, vt nos Monachi, qui è mundo egressi sumus, & Crucem portauimus nostram iuxta Domini nostri præceptum, & vestigia eius sequuti sumus, in vno permaneamus loco, & de nostrarum animarum simus solliciti salute, ac cuncta sustineamus certamina. Propter Dei amorem, eiusque adimpletionem voluntatis, quæ in ipsius præceptorum obseruantia manifestatur, omnia nobis subeunda sunt certamina, tentationesque, sint illæ à passionibus, siue à dæmonibus, siue à malis hominibus. Ne ergo ignari simus, quòd isti impetiti bello saltitent vt pulli farcinæ ferendæ haud assueti, & ad alia contendant loca, existimantes se requiem nacturos à certaminibus, & solatium à cogitationibus transmigrando de vno in alium locum, & de vna in aliam regionem. Quamobrem persistamus in locis nostris, & si certamen, vel tentatio nos aggrediatur, ieiunemus, oremus, genuflectamus, adoremus, nostra pulsemus pectora coram Cruce Domini nostri, & lacrimis, cordisque dolore postulemus opem ab illo, & salutem, quoniam omni tempore nobis adest, & in nobis habitat. Scriptum enim

92 EXPOSITIO SENTENTIARVM

est: Dominus est propè contritos corde, & humiles spiritu liberat. Dixit quoque Dominus noſter. Regnum Dei intra vos eſt, ideſt in vobis habito. Regnum quippe Dei eſt Chriſtus, (vt aſſerit ſanctus Macharius) qui in nobis ſemper habitat. Beatus quoque Paulus ait: *Nescitis, quia Chriſtus habitat in vobis?* Nec ille in nobis habitat duntaxat; ſed nos quoque in illo manemus, vt ipſe ait: *Manete in me, & ego in vobis.* Beatus item dixit Dauid: *Eſto mihi habitaculum, ad quod omni tempore ingrediar, & præcipe ſalutem meam.* Si igitur in Deo habitamus, & nos item illi ſumus habitaculum, Dominum noſtrum ne relinquamus tempore temptationum, tribulationum, ac certaminum, & aliò tranſmigrantes, ſolatium, & opem à regionibus, & locis quæramus; ſed in noſtris maneamus locis, & poſtulemus à Domino inhabitante in nobis, vt nos vendicet, & auxilium feret. Ad hæc, Patribus noſtris cogitationes aperiemus noſtras, & ipſorum orationum opem imploremus. Sufficientes igitur in locis noſtris ad ſaluatoris noſtri ſemper confugiamus protectionem, & profectò victores nos efficiet in omnibus certaminibus noſtris.

Interrogationum, & Reſponſionum Finis.

INTERROGATIONES QUÆDAM
A DIVERSIS SANTISSIMO PATRI
NOSTRO ABBATI ANTONIO FACTÆ,
EIVSQUE AD EASDEM
RESPONSIONES.

Quidam frater interrogavit Abbatem Antonium dicens: Quid faciam, ut inueniam misericordiam apud Deum? Respondit ei sanctus Senex, & dixit: *Quod tibi dico, hoc diligenter serua: Quocumque ieris Deum ante oculos semper ponito: quodcumque opus feceris, adhibe tibi testimonium ex Scripturis, & in quocumque habitaueris loco, perseuera, nec inde citò migres. Hæc tria serua, quiesces.*

Interrogauit aliquando Abbas Bemo Abbatem Antonium, quid sibi faciendum sit ad consequendam salutem; cui respondit senex beatus: *In iustitia tua ne confidas, præteritorum peccatorum verè te pæniteat, linguam, cor, & ventrem contine.*

Interrogauerunt eum quoque fratres dicentes: Quo opere homo placere potest Deo? Respondit: *Lex, & opus caritatis est bona voluntas, qua Deo perfectissimè placet. Hanc verò adimplet, qui Deum iugiter laudas*

mundis cogitationibus, quæ producunt memoriam Dei, & memoriam bonorum, quæ promissit, & nobiscum compleuit opere, & quam hæc magna sint. Ex horum enim hæc memoria exoritur in homine huiusmodi perpetua dilectio iuxta præscriptum illud. Dilige Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota virtute. Scriptum quoque est: sicut desiderat ceruus ad fontes aquarum; ita est desiderium animæ meæ ad te Domine. Hoc itaque opus, & hanc legem adimpleamus oportet Domino, ut de nobis dictum illud Apostoli impleatur: Quid separare me poterit à charitate Christi? certè neque tribulationes, neque mœrores, neque fames, neque nuditas, neque angustia, neque gladius, neque ignis.

Interrogatus, si quis dixerit: Non accipiam quicquam à fratribus, neque dabo eis quicquam, mihi autem mea sufficiunt; quomodo nosmet seruare debeamus ab re huiusmodi, Pater noster? Respondit: Filij mei, qui eiusmodi est, durus est corde, & animum ut Leo induit. Nam quomodo, qui est eiusmodi, vitam agere vult in hoc mundo absque misericordia. Itaque iste alienus censendus est ab omnibus bonis.

Interrogatus, Quomodo quis inseruire

debeat fratribus? Respondit: *Fratres qui seruire volunt fratribus, seruiant ut serui Dominis suis, & quemadmodum seruauit Dominus Petro principi Apostolorum, qui licet Dominus esset, & Creator illius, vilem prestitit ei seruitutem. Quibus indicauit nobis Dominus, non minus inhumanos esse eos, qui seruitutem sibi exhibitam recusant, & nemini permittunt, ut eis inseruiat, uti se Petrus continebat, quàm qui fratribus suis inseruire dedignantur, quamobrem isti partem non habebunt cum Domino, ut Dominus Petro ait, quia ipse Dominus ut inuicem, ac mutuo seruiamus, nos docuit.*

Interrogatus, quodnam sit gaudium propter Dominum, & quænam facienda nobis sint, quibus consequamur vitam? Respondit. *Præceptum quodcumque opere completum cum gaudio in gloriam Dei, illud est gaudium propter Dominum. Nam eius præcepta exequentes, & adimplentes, gaudeamus oportet; contra, dum ea non perficimus, contristandum nobis est. Quare lætitiâ cordium nostrorum præcepta exequi, satagamus, ut mutuo congratulemur in Domino: sed multum caueamus, ne dum gaudemus, superbiâ effermur, sed confidamus in Domino.*

Interrogatus; Nobis ridendum ne est

vnquam? Respondit: Dominus noster damnat ridentes dum dicit: plorabitis, & flebitis, mundus verò gaudebit; *fideli ergo Monacho non est ridendum. Nam ploremus oportet super eos, qui blasphemant contra Deum eius transgredientes Legem, & super eos, qui in peccatis patrandis totam suam transigunt vitam; fleamus, & ploremus, Deumque ingiter deprecemur, ne in peccatis perseuerent, & comprehendat illos mors ante pœnitentiam.*

Interrogauerunt aliquando discipuli quidam D. Antonium Abbatem, cùm viderent in desertis innumerabilem illam multitudinem Monachorum, virtutibus omnibus, & sanctitatis operibus certatim magno cum feruore studentem, atque dixerunt illi: Pater, diu ne permansurus est hic feruor, & studium solitudinis, paupertatis, humilitatis, caritatis, frugalitatis, ac reliquarum omnium virtutum, quibus infinita hæc propemodum Monachorum multitudo operam nauat impensè? His non sine suspirijs, & lachrymis vberimis ita vir Dei respondit: *Tempus veniet aliquando, filij mei dilectissimi, quum solitudines derelinquent Monachi, earumque loco opulentiores appetent Ciuitates, ibique pro his deserti speluncis, ac cellulis superba excitabunt ædificia certatim, re-*
gum.

gum emulancia palatia : pro paupertate diu-
 tiarum cumulandarum studium gliscet : humili-
 tas in superbiam vertetur cordis , instabuntur
 scientiâ multi , sed bonis , secundum scientiam,
 nudâ operibus : charitas defervescet , crescet
 pro frugalitate amor ventris , & delicatioribus
 cibus non minus eorum plures operam naua-
 bunt , quàm mundani ipsi , à quibus religiosi
 illi alio nihil distinguentur , quàm habitu , &
 cucullo ; & cum sint in medio mundi , eos non
 pudebit falso nomine Monachos vocari , & soli-
 tarios . Gloriabuntur adhuc dicentes : Ego sum
 Pauli , & ego Apollo ; quasi verò tota religiosi-
 tatis ratio in prædecessorum consistat auctori-
 tate , & non secus de suis Patribus gloriantur ,
 ac de Abrahamo parente Iudei . Inter hos ta-
 men quidam erunt eo tempore longè nobis me-
 liores , atque perfectiores , quia beator ille est ,
 qui potuit transgredi , & non est transgressus :
 facere mala , & non fecit , quàm qui multorum
 bonorum trahitur exemplo ad bonum . Hinc
 Noë , Abrahæ , & Loth , qui inter pessimos in-
 nocentem traduxerunt vitam satis superque ,
 iustitia celebratur in Scripturis .

Conuenerunt aliquando Patres ad S.
 Abbatem Antonium , vt quanam virtu-
 tum omnium absolutissima esset , quæque
 Monachum ab omnibus hostis seruaret

G

laqueis, disquirerent; & eorum vnusquisque ea quæ sibi recta videbantur, dixit. Quamobrem quidam ieiunium, & vigiliis in oratione laudarunt, vt quæ dirigunt cogitationes, subtilem efficiunt intellectum, & facilem reddunt homini ad Deum accessum. Alij paupertatem commendarunt, & rerum terrenarum contemptum, ex quo tranquillior, purior, ac liberior à mundanis curis intellectus efficitur, adeoque facilius redditur illi ad Deum accessus. Nonnulli virtutem misericordiae virtutum omnium præstantissimam esse volebant, quia Dominus dicit misericordibus, vt pollicitus est: *Venite benedicti Patris mei, possidete regnum paratum vobis ante constitutionem sæculi.* Alij alia dixerunt; tum ait S. Abbas Antonius: *Omnes, quas memorastis, virtutes vtilissime sunt, illisque quærentibus Deum opus est, & qui vehementi ad eum accedendi flagrant desiderio, iis indigent omnino. Verùm plures conspeximus sua dilacerasse corpora nimio ieiunio, vigiliis, in solitudines secessu, itemque maximam nauasse operam laboribus, paupertati, contemptui rerum mundanarum, vt nec ea sibi adsciscerent, quibus in dies opus est; sed omnia, quæ possidebant erogarunt in pauperes. Tamen post hæc omnia declinarunt ad*

malum, & ceciderunt, ac privati virtutibus illis omnibus, reprobis effecti sunt. Rei autem huius nulla profecto alia fuit causa, nisi quod virtute discretionis, & prudentia caruerint, eaque non sint vsi. Hæc namque illa est, quæ hominem per viam rectam incedere edocet, ac instruit, & ab obliqua declinare. Etenim si per regiam incessemus viam, rapiemur nequaquam ab insidiatoribus dextre excessu abstinentia; neque ab insidiatoribus sinistra negligentia, incuria, & remissione. Discretio quippe oculus est anima, & lucerna eius, quemadmodum oculus lucerna est corporis. Si autem oculus lucidus fuerit, corpus quoque totum lucidum erit: Si verò tenebrosus, totum etiam corpus tenebrosus erit, sicut in sacro Evangelio Dominus dixit. Discretione quidem peruestigat homo suas voluntates, dicta, factaque, & ab omnibus ijs recedit, quæ à Deo amouent. Discretione singulas se adorientes hostis fraudes protelat, & amolitur, & quæ bona sunt, discernit à malis. Liquidò è sacris literis id patet. Saul Rex Israel, cum hac caruisset lucernâ, intellectu obtenebratus est, nec percepit propterea quomodo obseruaret, quod dixerat illi Deus per linguam Samuelis Prophete, & quod victimarum oblatione id præstantius esset, hinc Deum ad iram eo pronocauit, quo ei placere

putabat, ideoque regno eiectus est. Apostolus discretionem magistram, & reatricem vite nostre appellat, iuxta illud Scriptura: Rectorem non habentes decidunt ut folium. Eadem Scriptura discretionem consilium quoque appellat, precipitque, ne quicquam absque consilio peragatur, ut nec vel spiritualem potum latificantem cor hominis nobis bibere permittat absque consilio, cum dicat: Consilio perage quodcumque peragis. Et Consilio bibe vinum. Item nobis dicit Scriptura, quod quemadmodum civitatem minimè munitam quicumque vult, ingreditur, & diripit eius thesauros; ita est homo, qui negotia sua absque consilio operatur.

Finis Interrogationum ad Sanctissimum
Patrem nostrum Abbatem Antonium,
& eius Responsum, Orationes
illius sint nobiscum.

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft

RELATA EX EODEM CODICE
DE BEATO ANTONIO ABBATE.

VENIT aliquando senior quidam ætate confectus, onagro insidens ad beatum Abbatem Antonium in desertum, quem cùm vidisset vir Dei Antonius, ait: *Maximum hic est volumen, sed an saluabitur, ignoro.* Tum accidit factum quoddam, & adimpleta sunt verba beati.

Venerunt quoque aliquando fratres quidam ad locum Abbatis Antonij, vt illum consulerent de quibusdam phantasmatis, quæ videbant, atque interrogarent, an vera essent, vel à Diabolo. Isti asinum secum habebant, qui mortuus est in via. Cùm ergo peruenissent ad senem, ait illis: *Quomodo mortuus est asinus vester in via?* Qui dixerunt: Vnde nouisti hoc Pater noster? Respondit: *Diaboli id mihi indicarunt.* Qui dixerunt: Nos quoque venimus de re huiusmodi interrogare, & consulere te; quoniam videmus phantasmata, quæ aliquando vera dicere videntur, ideo timeamus, ne decipiamur. Tunc sanctus senex, æquo animo eos esse, hortatur, quia sunt à Diabolo, & congratulatus est ipsis. Dum

G iij

autem confabulabatur, vidit venatorem ferarum, & volens suam, fratrumque illorum solari animum, dixit illi: *O venator pone sagittam in arcu tuo, & intende illum; qui intendit. Cui ait Beatus: adhuc fortius intende. Respondit: Si intendero plusquam oportet, frangetur arcus. Tunc senex ait: Ita sunt opera Dei, quia si terminum transgressus fuerit homo, & oppresserit fratres, citius frangentur, necesse igitur est, eis quandoque indulgere.*

Fornicationis aliquando insimulatus est frater quidam in suo Monasterio, qui egrediens inde venit ad locum Abbatis Antonij. Hunc subsequuti sunt fratres eius Monasterij, & eò venerunt, ut illum reducerent, sed acriter, & plus æquo illum arguebant dicentes, talia, & talia perpetrasti; ille verò nihil istorum se perpetrasse constanter respondebat. Dum hæc fiebant, casu aderat Abbas Bebnudus, qui exemplum huiusmodi dixit illis. Vidi hominem in littore maris immersum in cæno usque ad genua, & venientes quidam, ut illi opem inferrent, immerferunt illum usque ad humeros. Audiens autem Abbas Antonius hoc dictum Abbatis Bebnudi dixit: *Hic est vir potens sanare, & sal-*

uare animas. Quamobrem fratres verborum, quæ dixerant, pœnituit, & veniã à fratre postulatã, reduxerunt ad proprium Monasterium.

Accidit aliquando fratri cuidam tentatio in quodam Monasterio, qui inde propterea eiectus est. Hic in montem ad Abbatem Antonium perrexit, habitauitque ibi tempus aliquod, post quod remisit illum Beatus ad suum Monasterium, quem suscipere noluerunt, sed expulerunt rursus. Qui reuersus ad Abbatem Antonium dixit illi: Noluerunt me suscipere, Pater mi. Ille verò iterum remisit illum dicens fratribus: *Nauis naufragium passa est, & iacturam, & vix multo labore in portum ipsa nauis euasit, nunc quod saluatum est, vultis vos submergere?* Illi ergo cùm cognouissent, eum ab Abbate Antonio fuisse remissum, statim susceperunt ipsum cum gaudio.

Tres seniores singulis annis semel proficisci solebant ad B. Abbatem Antonium, è quibus duo illum de suis cogitationibus, & animarum salute consulebant; tertius verò filebat perpetuò, & de nulla contabatur re. Post multum autem temporis ait illi Abbas Antonius: *Iamdiu ad me venis, & de nulla re me interrogas?* Respondit:

G iij

Sufficit mihi Pater mi, te videre,

Quidam fratres ex Scithiæ solitudine profecti sunt ad S. Abbatem Antonium, & conscensâ naui inuenerunt senem quendam ex Patribus, quem non cognoscebant, idem iter arripientem. Cùm ergo confedissent fratres in naui, de Patrum gestis verba facere exorsi sunt, & de Scripturis, ac operibus manuum conferebant. Senex verò ille hæc omnia tacens audiebat. Descendentes è naui cognouerunt senem illum eodem contendere itinere ad S. Abbatem Antonium. Cùm eò itaque peruenissent, & aspexisset eos S. Antonius, ait illis fratribus: *Optimum comitem nacti estis hunc senem.* Et dixit Seni: *Optimos comites nactus tu quoque es Pater.* Cui respondit senex: *Optimi quidem isti sunt, sed ipsorum domus ianuâ caret, quare qui stabulum ingredi vult, & asinum soluere, & abducere, nullum habebit prohibentem.* Quibus senex innuebat, eos obuia quæque linguis protulisse.

Fertur, fratrem quendam mundo contempto, omnia, quæ possidebat, modico ad proprias necessitates subleuandas retento, erogasse in pauperes, & ad S. Antonium se recepisse. Quem, cùm intuitus esset senex, & illum cognouisset, ait illi: *Si vis*

fieri Monachus, vade ad tale oppidum, eme carnes, subtiliter dissecas, & exutus vestibus suspende è brachiis, & manibus, & huc reuertere.

Quod præstitit frater ille, vt senex præceperat: sed en canes, aues, & crabrones illum circundant, & vulnera infligunt manibus. Cùm autem peruenisset ad senem, & interrogatus, an fecisset, quod illi præceperat, conqueri cœpit, ostendens vulnera sua. Cui Abbas Antonius ait: *Qui mundum contemnit, etsi modicum retineat, ita euenit illi; vulnerabitur enim à Diabolis, & certaminibus dilaceratus succumbet.*

Fertur de S. Abbate Antonio, quòd cùm in solitudine sedisset aliquando, & pusillanimitate, ac tædio affectus esset, atque tenebras ipsi obduxissent eius cogitationes, querelas fundere ad Deum cœpit, ac dicere: *Domine volo saluari, sed cogitationes meae nequaquam mihi permittunt. Quid ergo faciam de passionibus meis, & quomodo saluabor?* Et inde secedens paululùm sedit alio in loco, & ecce videt hominem quendam totum occupatum in labore manuum suarum, qui tum surgebat relicto opere, orabat, iterumque reuertebatur ad opus, nempe palmarum contexenda folia, rursus surgebat, & orabat, & tum operi in-

cumbebat. Qui autem hæc faciebat, Angelus erat Dei immissus, vt animos adderet Antonio, & excitaret ad fortitudinem. Tunc ait ipsi Angelus ille: *Ita fac Antoni & saluaberis.* Quibus auditis valde gauisus, & imitatus opus illius, saluatus est.

Fertur, iuuenem quendam Monachum miraculum in via perpetrasse videntibus senioribus quibusdam iter facientibus. Miraculum autem huiusmodi fuit. Cùm ob nimiam lassitudinem itineris sederent seniores quidam in via, præcepit iuuenis ille Onagris, qui ibi propè pascebant, vt venientes asportarent seniores illos ad loca sua, quod statim Onagri præstiterunt. Quod seniores S. Abbati Antonio, eò apulententes, indicarunt. Qui ait illis: *Vtique comparatio Monachi huius penes me instar est nauis omnibus onusta bonis, sed an salua ad portum appellet, nescio.* Post aliquod autem temporis, factum nescientibus S. Patris discipulis, ecce plorare senex, capillos euellere, & ingemere fortiter aggreditur. Cui discipuli aiunt: *Quid Pater habes?* Respondit Senex: *Magna Ecclesie columna cecidit hac horâ, nempe iuuenis ille, cui obdierant Onagri: sed festinate ad illum, & quid rei acci-*

dit illi, videte. Profecti autem discipuli inuenerunt Monachum sedentem super floreâ plorantem, ac gementem pro peccato, quod perpetrauerat. Qui cum vidisset Discipulos Senis, ait illis: Rogate senem, quæso, vt mihi à Deo deprecetur decem dierum vitæ spatium, vt pœnitentiam agam. Sed ante quinque dies decessit.

Fertur S. Antonium percussum aliquando profunditate iudiciorum Dei, eiusque dispensationum, orasse, atque dixisse: *Domine, quomodo hominum quidam ad senectutem perueniunt, & decrepitam etatem, alij infantes moriuntur, & breui viuunt? Et quomodo pauperes quidam sunt, alij verò diuites? Et quomodo Tyranni, & oppressores prosperantur, ac ditantur, iusti verò consiliantur tribulationibus, & inopiâ? Cùm autem diu pensitando laboraret, venit ad illum vox dicens. Antoni prospice tibi, & iudicia Dei ne peruestiges.*

Fertur S. Abbatem Antonium dixisse: *Vidi Spiritum Dei descendentem super tres personas; super Abbatem Athanasium, & datus est ei Patriarchatus: super Abbatem Pachomium, & datus est ei primatus Cœnobitarum: super Abbatem Macharium, & data est ei gratia curationum.*

Finis.

SANCTISSIMI ANTONII ABBATIS
VITA, EX LIBRO INSCRIPTO.

Clavis ianue Paradisi, de Monachorum gestis.

SANCTISSIMVS Antonius magnus fuit
Sex incolis Ægypti superioris, quæ val-
lis dicitur Ægyptiorum, cuius admirabi-
lis exitit vita, atque fatis longa, quare ex
innumerabilibus paucas eius hîc recense-
bimus virtutes.

Cùm itaque ex mortalium hac ipsius
decessisset vita parens, ad eum est ingres-
sus, & contemplatus, plurimùmque ad-
miratus dixit: *Benedictum sit Domini Dei no-
men, etenim effigies hac nullo immutata est
modo, sed leuis illa duntaxat spiratio. Tum
contrectauit illum, atque ait; Vbi est stu-
dium nunc tuum? vbi solertia? vbi magnani-
mitas? vbi mens? vbi consilium? omnia eua-
nuisse mihi videntur. Vbi est illa congregan-
darum facultatum cura, & sollicitudo? Omnia
dereliquisti, omnibus cares. Proh maximum
dolorem, proh multiplicem calamitatem! Cùm
itaque nolens, & inuitus, ac omnibus carens ex
hac decesseris vita, nonne mirum erit, si tua fa-
cta sequar, & vestigia? Tunc solâ hac breui
cogitatione, meditationeque patrem infe-*

pult
facu
cud
est a
ne i
pare
nec
teriu
rum
torii
fum
nis,
die,
ram
bibu
flun
uare
& d
pue
per
nec
cœp
re,
ibi d
tem
illi:
Mon
homo

pulum dereliquit Antonius, & quicquid facultatum, seruorum, ancillarum, & pecudum reliquerat ipsi parens, egressusque est aberrans, ac fugiens extra mundum, ne inuitus, & nolens inde decederet, vt parens ipsius. Proficiscitur ergo vagans, donec peruenit ad ripam fluminis vbi cœmeterium est nactus propè magnam Sicomorum, in quo habitauit non procul à tentoriis Arabum, qui ibi morabantur, vbi summam dedit operam operibus religionis, & perpetuo ieiunio. Quadam autem die, dum ex more religionis exercitiis operam nauabat, ecce mulier quædam ex Arabibus specie pulchra ad ripam descendit fluminis cum puellis suis, vt pedes suos lauaret. Quam cum vestes suas extollentem, & denudentem pedes, sicuti fecerant & puellæ, vidisset sanctus Antonius, oculos per integram temporis occlusit horam, donec eas iam discessisse existimauit. At illæ cœperunt se lauare toto denudato corpore, aquæ allectæ frigiditate, quæ diu eas ibi detinuerat. Quam cum adhuc se lauarentem cum puellis vidisset Antonius, dixit illi: *Nonne te pudet mei mulier, cum sim vir Monachus?* Cui respondit mulier illa: *Tace homo, vnde es Monachus? Si enim esses Mo-*

nachus, *esses in deserto interiori, hic enim minimè suum figunt Monachi domicilium.* Quod cum audiuisset Antonius verbum; nullum responsum dedit, sed plurimum demiratus est, quia hactenus Monachos non viderat, nec rem audiuerat huiusmodi. Tunc sibimet dixit: Nequaquam profectò id verbum ab hac muliere est, sed est vox Angeli Dei reprehendentis me. Statim autem relicto loco illo se fugâ contulit in solitudinem interiorem, ibique solitariam egit vitam: nondum enim hactenus quisquam alius, nisi ipse, eam ingressus fuerat solitudinem. Quamobrem omnium primus ille extitit, qui instituit Monachatum, & solitudinem incolendam docuit: idemque primus fuit, qui institutum Monasticum ab ipsa Christi Domini accepit manu, & habitu Monastico, indumento humanorum Angelorum, quo subiiciuntur hostes, exornatus est. Solitudo autem illa, in qua habitabat vir Dei, ab vrbe Atpegia ditioris Ægypti itinere trium dierum distabat, vbi extruxerat sibi paruam cellam propè torrentem deserti, & ibi angelicam transigebat vitam. Eo tempore erat vir quidam secularis nobilis, ac diues, sed ætate prouectus, in vrbe Atpegia, cuius fato con-

cess
lam
sua
qu
ait:
cum
egr
rum
S. A
pul
plu
vid
pian
eun
latu
dio
dra
foli
die
fer
foli
stiti
An
lis
S.
fess
qui
De

cesserat vxor, & ipse aliam duxerat puellam. Cùm igitur is quadam die domum suam esset ingressus, comperit illam cum quodam seruorum concumbentem, cui ait: *Felix tibi mulier is cedit, & tu quoque illi, cùm eum prae me elegisses.* Tunc accepto pallio egressus est aberrans per interius desertum, diuque peruagatus, donec casu ad S. Antonij appulit cellam. Cùm autem pulsasset ianuam, & vidisset virum Dei, plurimùm demiratus est, nondum enim viderat hactenùs huiusmodi habitùs quempiam. Qui pronus super terram adorans eum salutauit, quem sanctus erigens solatus est, atque gauisus propter eum gaudio magno, & transegit apud illum quadraginta dies perfectæ religioni, & arduæ solitudini operam nauans. Quibus peractis diebus, ait illi Abbas Antonius: *Paule, confer te ad iugum montis, & morare ibi solus, ac solitudinis deliba saporem.* Qui Paulus præstitit statim, quod præceperat illi S. Abbas Antonius, & fecit sibi locum instar cubilis ovis. Insequente autem die oblatu est S. Antonio homo quidam à dæmone obsessus, quem cùm intuitus esset, dixit illis, qui eum adduxerant: *Ducite illum ad virum Dei Paulum, ut eum curet, ego quippe presta-*

re id nequeo. Quod fuit primum obedientiae experimentum. Qui fecerunt iuxta sancti mandatum, & obtulerunt obsessum illum Paulo dicentes: *Tuus preceptor Abbas Antonius, ut hunc demonem ab hoc homine eiicias, tibi mandat.* Erat autem S. Paulus vir simplicissimus, quare obsessum illum extra montem eduxit (tempestat verò erat calidissima, & sol vehementer ardebat, ut ignis;) & ait: *Diabole adiuro te, ut egrediaris ab hoc homine, ut præcepit mihi magister meus Antonius.* Et loqui cœpit aduersarius diabolus per os obsessi hominis, & irridere, ac blasphemare dicens: *Quis es tu? Quis est magister tuus Antonius dolosus ille, simulator, superbus, audax, mendax?* Cui ait Paulus: Ego dico tibi diabole egredere ab hoc homine; & si non egrediêris cruciatibus me torquebo. Et ascendit S. Paulus super lapidem, æstus autem ut ignis flagrabat, & accepto saxo, imposuit illud capiti suo, & dixit: Per Dominum Iesum Christum, & per orationes magistri mei D. Abbatis Antonij, non desinam ita esse donec aut moriar faciens obedientiam magistri mei, aut egrediêris diabole, ut præcepit magister meus. Sic autem diu mansit, & sudor eius ut pluuia manabat, & effluebat sanguis ex ore,

ore, & naribus, adstantibus hominibus illis. Quod quidem videns Diabolus exclamavit altâ voce dicens: *Venia, venia, fuga, fuga ab hoc sene, qui adiuravit me per Deum sensu cordis sui: verè vsisti me tuâ simplicitate.* His dictis, egressa est quædam Larva verficolor, quæ quadraginta cubitorum longitudinis caudam trahebat. Hæc omnia S. Antonium minimè latebant. Diabolus autem exclamavit dicens: Ne reputes ô Paulè, quòd effusione, & emanatione tui sanguinis, & sudoris sim egressus, sed oratio absentis Antonij me adussit. Quod audientes adstantes admirati sunt, & Deum benedixerunt.

Fertur etiam, quòd cùm deseruisset Antonius mundum, illumque fugisset, ac ingressus interius desertum, & aspexissent diaboli eius imaginem, dixere: Vtique huius nos deterret hominis imago, timeamusque ne nobis eueniat, quod nobis accidit cum eius parente Adamo. Quare coacti ad illum Diaboli, dicebant ei: *O puer atate, & intellectu, quomodo ausus es ingredi regionem hanc nostram? Etenim nullam humanam personam præter te hætenùs hîc vidimus.* Et cuncti coniunctis viribus aggressi sunt eum variis certaminibus. Ille autem

H

dicebat eis : *O fortissimi, quid à me exigitis imbecillo paupere? & quæ est conditio mea, ut conueniatis vos omnes aduersus me, cum puluis sim immundus, & quasi nihil, ac imbecillior, quàm, ut cum minimo vestram congregiar?* Et sese humi prosternebat, ac dicebat: *Domine adiuuame, & robora imbecillitatem, quia impotens quidem sum, ac infirmus omnibus modis, virtute, robore, atate, & operibus. Miserere mei Domine propter misericordiam tuam, ad te enim confugi. Domine mi ne derelinquas me, nec robur tribuas istis, qui me aliquid esse reputant. Domine tu scis, quòd non valeam vel istorum resistere minimo.* Hanc diaboli orationem vitæ plenam audientes, in fugam vertebantur, nec ad illum accedere poterant. Princeps itaque tenebrarum hæc demiratus, omnia coëgit instrumenta lusuum, iocorum, gaudij, lætiarum, voluptatum, illecebrarum, & spectaculorum concupiscentiam mouentium, ac sancto spectanda obtulit. At ille nec momento quidè horæ Deum humiliter deprecari, omittebat sed continuò sese humi prosternebat, ac dicebat: *Comprehende me Domine ope tuâ, & ne recedas ab imbecillitate mea.* & statim fugiebant ab eo Diaboli. Post hæc coëgerunt aduersus eum omnia instrumen-

ta fornicationis, & voluptatum eius, omnesque species mulierum: at ille occludebat oculos, ac dicebat: *Demiror quomodo meam effertis conditionem, tantumque laboris impenditis meam molientes ruinam; ego autem tam infirmus sum, ac humilis, ut ne minimo quidem vestrum valeam resistere; recedite ergo à me infirmo, & paupere.* Et recedebant ab eo statim cogitationes diuinâ ope, eiusque nimîâ humilitate Diaboli comburebantur. Post hæc, omnia timorum, terrorum, formidinum, & suppliciorum instruxerunt aduersus eum instrumenta: ipse verò exclamabat dicens: *Domine comprehende me infirmum.* Sæpiùs imperum in illum faciebant, percutiebant, & ipsum trahebant, ut nulli manerent super cuti pili: aliquando verò pellis ipsa detrahebatur. Itaque triginta annorum spatio eo modo decertauit. Cùm autem vidisset Dominus noster Iesus Christus ingentem eius patientiam, & quantum perpeffus esset, dedit ei venerabilem cucullum, qui est diadema Monachorum, & ait illi: *O Antoni hoc cucullo turmas rebellium fugabis: O Antoni hoc cucullo gratiam meam consequèris. Beatus es, iterumque beatus, O Antoni, nomen enim tuum magnum valde erit in finibus terre, regnoque cælo-*

rum. Tum ipse Dominus Iesus suâ sanctâ dextrâ induit illum cucullo, & triginta post annos dedit Habitum magnum, nempe stolam cælestem, & adnumeratus est certantibus, & robur certaminis hostium coram ipso effractum est.

Ferunt inter gesta S. Antonij vnicum regni heredem habuisse Regem Longobardorum, hic verò maniâ & Epilepsiâ graui corripiebatur. Quapropter omnes regni sui sapientes Rex coëgit, sed frustra, quia nemo potuit illi ferre opem aliquam, aut curare. Quo tempore Antonij Ægyptij sanctitatis fama vbigentium diuulgata erat, ad quem Rex suos destinavit nuncios cum pretiosissimis muneribus. Qui cum eò peruenissent, & obtulissent munera, nihil eorum accipere voluit Antonius, nec est gauisus famæ celebritate, sed postquã alloquutus esset eos per interpretem, discipulo suo ait: *Quid mihi consulis fili mi, vadam, an maneam?* Cui respondit: *Pater, si manseris tu es Abbas Antonius; si profectus fueris, eris Antoninus.* Diligebat quippe eum discipulus ille plurimum, ideo nolebat ab illo auelli. Qui, *Antoninus esse volo,* respondit ei. Eâ autem nocte preces per Monasterium fundi iussit, ac diuinæ vo-

luntati rem commendari, & aduectus est in regionem Longobarborum, eò enim asportauit illum nubes virtute Domini nostri Iesu Christi. Cùmque ingressus esset ciuitatem regis, sedit ante ianuam domus proregis, tamquam homo Monachus aduena. Ingruente autem iam nocte, ecce prorex in domum reuertitur suam, & videns virum Dei hospitio illum excepit humaniter. Cùm autem mensæ accubissent en porca quædam, quæ in domo proregis alebatur, & porcellos cæcos pepererat, & claudum vnum, acceptos catulos suos ad sanctum irrumpit, & ante illum proiicit eos, qui cum prorege Longobardicè loquens ait: *Putasne solum regem sanitatem curare filij?* Tùm cruce obfignauit catulos illos, & expuit in oculis cæcorum, & sanitati reddidit eos. Quo viso ab adstantibus, facti sunt tamquàm mortui, & gliscens fama ad regem vsque perlata est. Quò cùm humiliter accersitus peruenisset, filium regis sanitati restituit, atque ait: *Rex, audio te nuncios misisse ad Antonium Aegyptium, improbum illum: & sanè frustra tuas impendisti facultates, ac nuncios longo itineris labore defatigasti, ideoque ad te misit me Deus.* Post hæc valedicto regi, reuersus est in Mona-

sterium suum. Postridie autem adierunt eum nuncij, & dixerunt: *Veni nobiscum.* Qui respondit: *Præcedite, ego vos insequar.* Qui fidem eius verbis adhibentes reuersi sunt ad sua, post magnos terrâ marique tam longi itineris perlatos labores. Eò igitur apulentes, accipiunt filium regis iam fuisse curatum ab alio sancto. Et hæc quidem S. Antonij intentio erat, vt omnem gloriam, & superbiam à se procul remoueret. Attamen eius virtutes diu abditas noluit Deus, sed per totam Francorum regionem gestorum illius fama diuulgata est. Et admirati sunt nuncij quomodo vnâ nocte fuit translatus, loquutus Longobardicè, ac insequente die respondit eis, & laudauerunt Deum,

FINIS.

EIVSDEM SANCTISSIMI
 ANTONII ABBATIS VITA,
 VTI HABETVR IN MARTYRO-
 LOGIO ÆGYPTIO SVB DIE
 XXII MENSIS TVBE.

HAC die requieuit sanctus, iustus, stella deserti, & omnium Monachorum Pater magnus Antonius. Erat sanctus hic ex incolis Caman, quæ sita est ad partem australem Memphis, Christianis progenitus parentibus. Is viginti completis annis sacro baptismate ablutus est. Post obitum parentum suorum infirmis, & pauperibus omnes suas erogavit facultates; & vnicam, quam habebat sororem, sacris virginibus tradidit. Religiosum cultum, & solitudinè apprimè amabat: nondum enim tunc promulgatum erat Monachatus nomen; sed qui se in solitudinem conferre volebant, non longè secedebant à patria, vt religioso cultui operam nauarent, quem admodum præstitit initiò magnus Antonius. Ibi oppugnabant eum Diaboli torque, tædio, pigritiâ, & operibus peccati, inducebantque illi figuram mulieris veluti cum eo concumbentis. Ille verò hæc om-

H iij

nia superabat ope Domini Christi, quæ semper præsto illi erat. Post hæc quoddam petiit monumentum, habitauitque ibi, maximopere religionis cultibus sese dedens. Loci occlusit ianuam, amici verò eum cibus inuisebant. Quod videntes diaboli inuidiâ exarserunt, & irrumpentes in ipsum multis, crudelibusque acceperunt flagellis, & iacentem humi reliquerunt. Venientes autem amici, & eo in statu illum reperientes in Ecclesiam asportauerunt, vbi sanitate eum donauit Deus. Qui in se reuersus præcepit eis, vt in priorem locum referretur. Hoc animaduertentes diaboli variis sub laruis, & phantasmatis illi sese obtulerunt, sub formis scilicet ferarum: vt luporum, leonum, draconum, serpentum, scorpionum, ac eiusmodi; & singula istorum vim faciebant ad illum dependendum. Ipse verò deridebat, ac illudebat eos dicens: *Si potestatem vllam haberetis in me, vnus vestrum satis esset.* Tunc autem instar fumi dissipabantur coram eo, & liber à passionibus, atque tentationibus efficiebatur; & dedit ei Deus auctoritatem vidtricem aduersùs Diabolos. Panem bis in anno conficiebat, & torrebat, vt melius conseruaretur. Neminem ad se ingre-

di permittebat , sed foris adstantes verba excipiebant eius , qui eò aduentabant. Vingtini annorum spatio sedulam inibi dedit operam religiosis cultibus , & institutis. Tum præcepit ipsi Dominus , vt proficius esset generi humano , & timorem Dei , ac verum eius cultum edoceret eos. Quare in Phaium profectus est , & qui inibi erant , fratres confirmauit , & reuersus ad suum Monasterium. Tempore persecutionis Martyrum , martyrij consequendi coronam , maximo desiderio flagrabat. Eamque ob causam Monasterio relicto Alexandriam contendit , & ibi palam Christum est confessus , sed nemo tenuit illum. Carcere inclusos pro nomine Christi solandos adibat. Cùm autem videret Præfectus , quàm parum sibi timeret Antonius , edixit , vt nullus Monachus in publicum prodire auderet. At ille sese palam ei offerebat , & alloquebatur , vt fortè irâ percitus , tormentis illum subiiceret , & sic Martyrij consequeretur lauream : sed nec verbo quidem virum Dei offendit , aut læsit , quia in multorum vtilitatem ipsum Deus conseruabat ; quamobrem diuinâ dispensatione suum reperit Monasterium. Indumentum ex pilis tunica erat. Toto vitæ

spatio nec aquâ quidem corpus lauit. Molestiâ affectus propter frequentiam illorum, qui eò confluebant ad excipienda eius documenta, annuente domino in desertum interius se contulit. Eò profectus est cùm Arabum quorundam comitatu trium dierum itinere per desertum, donec inuenit aquam, & ibi constitit, Arabes verò afferebant illi panem. Per plures erant eo in deserto feroces feræ, quas eius precibus inde expulit Deus, nec amplius in illud desertum sunt reuersæ. Reuertebatur aliquando ad exterius Monasterium, & fratres, qui ibi morabantur, inuisebat & consolabatur, tùm interius repetebat Monasterium. Constantinopolim ad Constantinum Magnum Imperatorẽ eius delata est fama, qui scripsit Antonio Epistolam, quâ illum commendabat, ac vt pro se oraret Deum, enixè rogabat. Literis regis gauisi sunt fratres, at non Antonius, qui nihili eas duxit, sed fratribus ait; *Ecce habemus literas Regis regum, quæ nos quotidie admonent, & nos nihili illas facimus, & regis terreni gaudemus literis?* Et vix quidem responsum dare voluit instantibus fratribus, & dicentibus: Hic Imperator est iustus, amator Ecclesiæ. His adductus vix scripsit, & solatus

est eum , ac benedixit. Cùm aliquando
tædio affectus esset , audiuit vocem sibi di-
centem : egredere foras , vt videas ; & cùm
esset egressus , vidit Angelum stolâ indu-
tum , & cingulo accinctum decussatim,
qui formam referebat Pallij Monastici , &
capiti eius cucullus , vt galea erat imposi-
tus , & sic sedens folia contexebat palmarum,
tum surgebat ad orandum , iterumque
sedebat , & contexebat. Et venit ad
illum vox dicens : *Ira fac Antoni, & quiesces.*
Exinde autem assumpsit sibi habitum il-
lum , qui est habitus Monasticus , operam-
que item dedit palmarum contexendis fo-
liis , nec ampliùs tædium perpeffus est. De
Ecclesiæ vastatione per hæreticos vaticinatus
est , itemque de eius restitutione in
pristinum statum. Vaticinatus quoque est
de Monachis , eorum multitudine , & au-
gmento , & quomodo vrbes inhabitaturi
erant , relictis desertis. Vaticinatus etiam
est de consummatione sæculi. Ipse Ma-
charium habitu induit Monastico , & con-
solatus , & quæ ei euentura erant , prædi-
xit ipsi. Profectus etiam ad magnum pa-
trem B. Paulum , & curam gessit sepeliendi
eius corpus , quod Athanasij inuoluit
pallio. Suum descensum ad requiem insta-

re animaduertens Antonius, vt corpus suum absconderent, filiis suis præcepit. Mandauit etiam, baculum suum dari Machario, vestem pelliceam Athanasio, & Serapioni pelliceam melotam. Humi itaque extensus spiritum tradidit, & Angelorum, ac Sanctorum obuiam iuit, quem ad locum requiei asportauerunt. Corpus verò illius discipuli absconderunt, vt mandauerat ipsis, quia execrabatur eos, qui corpora Sanctorum, & Martyrum eo exponebant publicè ad aurum cogendum, ac propter solum lucrum, non autem venerationem. Vixit ad perfectam senectutem, nec immutatum est corpus eius, neque defecerunt vires, nec dentes exciderunt. Et profectus est ad Christum, quem dilexit. Eius Orationes & benedictiones nobiscum sint. Amen.

*Ex Martyrologio Maronitarum, sub die 17.
Ianuarij.*

HAc die commemoratio celebratur beatissimi Antonij magni Abbatis. Hic genere Ægyptius erat, quem ab ipsa infantia in Christiana religione, ac fide erudierunt parentes. Sub Diocletiano, &

Maximiano floruit , & protensa est eius ætas ad Constantinum magnum religiosissimum Imperatorem vsque. Operam dedit instituto Monastico , ac vitæ religiosæ , tantumque præcessit omnes huius instituti , vt cunctis Monachis tamquam exemplar imitandum proponeretur. Quod verò magis admirandum est , tametsi non omnium primus institutum hoc Angelicæ vitæ ipse esset aggressus , ab omnibus tamen vt primus dux , & auctor semper habitus est , quòd ille solus ad eius summæ perfectionis culmen peruenisset , vt fidelium omnium , ac vbigentium scripta testantur , & vniuersalis affectus. Eius in præsens ad aures fidelium enarrare virtutes , superfluum esset , cùm nemo earum sit ignarus. Hoc tamen vnum silentio non est prætermittendum , quòd scilicet cùm adhuc esset in corpore mortali , vidit ascensiones , & gradus animarum , necnon Diabolos eas illaqueantes , quod non est corporeæ naturæ facultatis , sed incorporeæ. Quinque supra centum vixit annos , & migrauit ad Dominum , cui gloria. Amen.

MONACHO QUOMODO EST PSALLENDVM.

IVNIOR quidam Monachus, D. Antonij Abbatis discipulus, missus est aliquando à Magistro, vt Senem Monachum, virtutum celebrem famâ, inuiferet, qui cùm illum adiisset, atque salutasset, ait: *Quomodo vales Pater mi? Pessimè*, respondit Senior. *Cur?* iunior inquit. *Quia*, subdit Senior, *trigesimus agitur iam annus, ex quo sum in hoc deserto religionis ergo, tamen toto hoc tempore orationes meæ sunt contra me; nam quotidie metipsum orans maledico; Deum, ne misereatur mei, precor; & omnes demum preces meæ sunt mendacium, ac verba inania. Quibus attonitus verbis Monachus ille iunior ait: Quomodo hæc Pater mi? Quia*, respondit Senior, *declino à mandatis Dei, tamen psallendo dico:*

- Pfalm. 118. *Maledictus, qui declinat à mandatis tuis.*
 Pfalm. 58. *Iniquitates perpetro, tum cantito. Ne miserearis omnibus, qui operantur iniquitatem.*
 Pfalm. 5. *Mendacia effutio, & oro Deum. Perdes omnes, qui loquuntur mendacium. Totus sum in cibis apparandis, & gula, crapuleque deditus, &*
 Pfalm. 101. *impudenter coram Deo fundo: Oblitus sum comedere panem meum. Pigritia ac somno satis indulgeo, & mediâ fermè die decanto Deo:*

Mediâ nocte surgo ad confitendum tibi. *Psalm. 118.*
Sedulam requiei nauo operam, & iucundæ vitæ,
laboremque refugio, atque psallo tùm: Laboraui *Psalm. 6,*
in gemitu meo. Risui, lætitiæ, ac omnibus
mundanis illecebris impensè studeo, altâ tamen
intono voce: Fuerunt mihi lacrymæ meæ pa- *Psalm. 41,*
nes, die ac nocte. Cor meum in mundanis di-
gnitatibus, & honoribus captandis totum est in-
fixum, & media ad metam semper meditatur,
audacter nihilominus occino coram Deo: Medi- *Psalm. 18,*
tatio cordis mei in conspectu tuo semper.
Ieiuno ferè nunquam, aut rarò, & impingua-
tus, ac valentissimus, effutio: Genua mea *Psalm. 108,*
infirmata sunt à ieiunio. Superbiâ efferor, to-
tusque scientiâ instar asini vris sum inflatus,
nullamque veris bonis operibus do operam, labo-
res refugio, supplico tamen Deum: Vide hu- *Psalm. 24,*
militem meam & laborem meum, & di-
mitte mihi vniuersa peccata mea. Cor meum
ad diuina suscipienda, exequendaque Dei man-
data nequaquam paratum est, psallo tamen:
Paratum cor meum Deus, paratum cor *Psalm. 107,*
meum. Cùm hæc ergo ita sese habeant, nonne
mibi timendum est, quod frustra stadium hoc cu-
currissem, delusissem veritatem, & præmij lo-
co meritis essem supplicia?

Ad hæc iunior ait Monachus: *Pater mi-*
ista de seipso protulit David, non quidem de no-

*bis Monachis. Cui non sine suspiriis, & vber-
rimis lacrymis respondit Senior ille: Fili
mi, certe nisi ea, que olim verè de seipso cecinit
David, nunc nos etiam de nobis verè canamus,
cùm ea in nostra occinamus persona, & iisdem
verbis Deum alloquamur, mendacia effundi-
mus, quia veritas est, ut verba respondeant fa-
ctis, atque ita Orationes nostra verba erunt ina-
nia. Imò non verba tantùm inania, sed contra
nos, ac verissimè illud de nobis predicabitur*

*Psalm. 108. eiusdem Davidis: Et oratio eius fiat in pec-
catum. Item illud sapientis Salomonis. Oratio*

Prouerb. 28. eius erit execrabilis.

FINIS.

Errata sic corrige.

Pag. 37. lin. 16.	habitant	lege,	habitent.
54. 2.	sapieriam,		sapientiam.
57. 14	cuiusquam,		cuiusquam.
64. 3.	iuribus,		viribus.
68. 1.	aliis,		alius.
72. 9.	discipulolo,		discipulo.
100. 2.	restricem,		restricem.
102. 2.	suam,		sum.
ibid. 13.	ost,		est.
105. 22.	sendens,		secedens.

Excudebat

FRANCISCVS PREVVERAY.

De 3613

D:De 3613

ULB Halle

3/1

000 880 914

